

KRISLAI

**Tik laiko klausimas
Niekas nepasikeitė
Taikos balsas
Didelis skirtumas
Detentė — kelias į abi puses**

A. BIMBA

Pietų Afrikos Respublika turi 25 milijonus gyventojų — penki milijonai baltųjų europiečių ir dvidešimt milijonų vietinių juodųjų. Maždaug tokios pat sudėties ir Rodezijos gyventojai. Abiejose šalyse yra valdžios galia yra baltųjų rankose.

Tai nesveika padėtis. Ji turi būti pakeista. Valdžios galia turi pereiti į vietinių milžiniškos daugumos gyventojų rankas.

Kaip tik tuo reikalu buvo Afrikon nuvykęs JAV ambasadorius Jungtinėse Tautose Andrew Young. Bet jis nesigiria savo misijos pasisekimu.

Tų šalių žmonių išsilaisvinimas vargiai bus pasiektas susitarimo keliu. Nesinori tikėti, kad kolonistai galia iš savo rankų paleistų geru. Jau nebetrukta civilinio karo pradžios ženklų.

Afrikos žmonių išsilaisvinimo valanda išmūš. Tik laiko klausimas.

Jungtinėje Pleno Darbininkų Unijoje rinkimus laimėjo dabartinio prezidento Abelio vadovaujamų biurokratų kandidatas McBride. Eilinių narių kandidatas Edward Sadlovski gerai pasirodė, susirinko daug balsų, bet nepakankamai, kad laimėtų. Prieš jį unijos biurokratija panaudojo visą aparatą. McBride kandidatūrą taipgi rėmė ir plieno kompanijos.

Jau ir komercinė spauda pripažįsta, kad šioje šalyje šiandien taikos jėgų balsas yra labai galingas, kad jų spaudimas į prezidentą Carterį ir Kongresą sumažinti ginklavimuisi lėšas labai stiprus.

Neseniai Washingtonė įvykusi taikos konferencija padarė didelį įspūdį. Taikos šalininkai aplankė senatorius bei kongresmanus ir įteikė jiems liaudies reikalavimus.

Vasario 4 dieną Tarybų Sąjungos vyriausybė išvarė Amerikos Associated Press žinių agentūros korespondentą George Krinsky. Už kelių dienų mūsų Amerikos vyriausybė, iš savo pusės, pašalino Tarybų Sąjungos žinių agentūros "TASS" korespondentą Washingtonė Vladimir Alexeyevą.

Atrodo, labai teisinga: "Kaip tu man, taip aš tau." Bet taip nėra. Prieš Krinsky buvo iškeltas rimtas kaltinimas, kad jis varo spekuliaciją tarybine valiuta. Bet prieš Alexeyevą jokių kaltinimų nėra. Čia grynai atkeršijimo žygis. Žmogus nubaustas neteisingai.

Taikaus tautų ir valstybių sugyvenimo politikos priešai spiria prez. Carterį detentę atmesti, nes ji esanti kelias į vieną pusę — naudingas ir reikalingas tikslai socialistinėms šalims, ypač Tarybų Sąjungai. Jie taipgi priešingi atnaujinimui derybų ir susi-

Indija ruošiasi rinkimams

Indijos ministrė pirmininkė Indira Gandhi rekomendavo šalies prezidentui paleisti parlamento liaudies rūmus ir šių metų kovo mėnesį surengti naujus parlamento rinkimus. Nors dabartinės sudėties rūmai galėtų dirbti dar 15 mėnesių, pareiškė ministrė pirmininkė, mes esame įsitikinę, kad demokratiškai išrinkta vyriausybė turi pranešti liaudžiai apie savo veiklą gauti pritarimą toliau vykdyti programas ir politiką, kurių tikslas — stiprinti šalies galią ir kelti jos gerovę.

Šį nutarimą parėmė valdančioji Indijos Nacionalinio kongreso partija, Indijos Komunistų partija, pagrindinės šalies profsąjungos (darbo unijos). Jos pažymėjo, kad šis nutarimas visiškai atitinka Indijos konstituciją.

Paskelbdama nutarimą su-

rengti rinkimus, vyriausybė kartu ėmėsi priemonių, kad būtų susilpninta nepaprastoji padėtis, įvesta šalyje 1975 metais, siekiant sutrukdyti vidaus ir užsienio reakcijai užgrobti valdžią. Opozicinėms partijoms suteikta teisė vykdyti plačią rinkiminę kampaniją. Panaikinta spaudos cenzūra. Paleisti asmenys, kurie buvo suimti po 1975 metų įvykių už antivyriausybę veiklą.

Politinės partijos dabar ruošia rinkiminės kovos programas ir taktiką. Indijos Komunistų partija jau pareiškė, kad ji nuosekliai remia antiimperialistinę vyriausybės politiką, jos kursą į industrializavimą ir demokratijos pagrindų stiprinimą šalyje. Kai kurie žymūs Indijos Nacionalinio kongreso partijos veikėjai savo ruožtu pareiškė, kad rinkimuose bus galima bendradarbiauti su Komunistų partija.

Reakcijos jėgos dabar mėgina sulipdyti rinkiminį dešiniųjų partijų bloką, kuris priešinsis Indijos Nacionaliniam kongresui praktiškai visose rinkiminėse apygardose. Vadovauti šiam blokui nutarė tokie dešinieji veikėjai, žinomi savo priešiškuumu I. Gandhi kursui, kaip M. Desajis ir Dž. Narajanas.

Per tą laiką, kuris lieka iki rinkimų, reakcija stengiasi pakirsti kariuotę, demokratinių nacionalinių patriotinių jėgų veiksmų vienybę, pirmausia Indijos Nacionalinio kongreso partijos ir Indijos Komunistų partijos vienybę, kuri suvaidino svarbų vaidmenį, sužlugdant reakcijos planus 1974-1975 metais.

A. Biriukas

Vėl baudžiami amžinu kalėjimu

Paterson, N. J. — Po sunkios ir ilgos kovos Rubin Carter ir John Artis buvo laimėję naują teismą. Bet ir vėl teismas pripažino juos kaltais ir išnešė amžino kalėjimo bausmę. Jų advokatai sako, kad šiame teisme buvo įveltas rasizmas, nes, mat, abu yra juodieji. Bus apeliuojama į valstijos Aukščiausiąjį teismą.

Prieš dešimt metų Paterson vienoje smulkėje buvo nužudyti trys baltieji. Carter ir Artis buvo kaltinami suimti ir papildyme tos žmogžudystės ir nubausti amžinu kalėjimu.

Buvo vienas liudininkas, kuris sakė, kad jis savo akimis matė Carter ir Artis papildant tą žmogžudystę. Jo liudijimu pasiremiant, jiedu ir buvo nubausti. Bet tas liudininkas pakeitė savo nuomonę ir sakė, kad jis tos žmogžudystės nematęs. Juo pasiremiant, nuteistiesiems buvo duotas naujas teismas. Bet dabar tas pats liudininkas vėl pakeitė savo nuomonę ir prisiekė, kad jis matė, kaip Carter ir Artis nudėjo tuos tris baltuosius. Ir teismas vėl jais patikėjo!

Salisbury, Rodezija. — Vasario 9 dieną valdžios policija šaltakraujiškai nušovė keturis nacionalistus veikėjus.

Pirmas prez. Carter susitikimas su įžymiu užsieniečiu

Meksikos prezidentas Lopez Portillo (kairėje ir prez. Jimmy Carter.]

Washingtonas. — Pradžioje savaitės, vasario 14 dieną su oficialiu vizitu į Washingtoną atvyko Meksikos prezidentas Lopez Portillo. Jo viešnagės misija: pasitarti su šios šalies prezidentu abiemis šalimis bendrais reikalais. Čia jis, žinoma, buvo sutiktas ir priimtas labai iškilmingai.

Abudu prezidentai pasidavė nesigailėti pastangų toliau vystyti, plėsti ir gerinti visokius santykius tarp Meksikos ir Jungtinių Valstijų. Sakoma, kad pasitarimuose ypatingo dėmesio buvo kreipiama į kovą iš abiejų pusių prieš narkotikų šmugeliavimą iš Meksikos į Jungtines Valstijas.

Ižymaus dailininko netekus

Vilnius — Vasario 10 dieną, eidamas 48 metus, po sunkios ligos mirė Lietuvos TSR Liaudies Dailininkas, TSRS Valstybinės ir Respublikinės premijų laureatas, Lietuvos TSR Valstybinio Dailės Instituto docentas — ižymus grafikas Stasys Krasauskas.

Stasio Krasausko kūrybinis kelias prasidėjo dar Vilniaus Dailės Institute, studijų metais. Stasį Krasauską visada jaudino žmogaus grožio, jo gyvybingumo, jaunystės polekio ir svajonių, motinystės taurumo temos. Šie kūrybos bruožai artimai susiję su Krasauską su grožine literatūra. Jis iliustravo Eduardo Mieželaičio, Justino Marcinkevičiaus, Justino Venclovos ir kitų rašytojų veikalus. Jo iliustruotos knygos pažymėtos daugeliu sąjunginių konkursų diplomu, tarptautinės knygos meno parodos Leipcege medaliu.

Ypač reikšmingas jo didžiulis 36 graviūrų ciklas (Amžinai Gyvi), įprasminantis tarybinės liaudies kovos už

laisvę ir šviesią ateitį tema. Tai dailininko gubės giesmė, įtaigus kūrybinis priesakas savo profesijos draugams.

Už didelius nuopelnus lietuvių socialistinei dalei Stasiui Krasauskui suteiktas Lietuvos TSR Liaudies Dailininko garbės vardas. Justino Marcinkevičiaus poemos (Kraujai ir Pelenai) ir Eduardo Mieželaičio eilėraščių rinkinio (Žmogus) iliustracijos 1965 m. pažymėtos respublikine premija. Už estampų ciklą (Amžinai Gyvi) 1976 m. jam paskirta TSRS valstybinė premija.

Vasario 14 d. Tarybų Lietuvos sostinės darbo žmonės palydėjo Stasį Krasauską į amžino poilsio vietą Antakalnio kapinėse. V. Petkevičienė

Parduos atominius prietaisus Brazilijai

Washingtonas. — Vakarų Vokietijos valdžia informavo Washingtoną, kad jiniai nesiskaitys su Amerikos patarimais nutraukti sutartį dėl pardavinėjimo atominių prietaisų Brazilijai, kuriais galima pasigaminti ne tik branduolinę energiją, bet ir branduolinius ginklus. Vadinasi, Vakarų Vokietija, NATO narė, šią Lotynų Amerikos respubliką padarys branduoline jėga!

Rasistai tariasi bendrai kovai

Cape Town, Pietinė Afrika. — Tų pačių baltųjų nedidelis skaičius valdo Pietinę Afriką ir Rodeziją. Abiejose šalyse prieš kolonistus ir pavergėlius išsivystė plačiausia juodųjų gyventojų kova.

Cia šiomis dienomis lankėsi Rodezijos premjeras rasistas Ian D. Smith ir tarėsi su Pietinės Afrikos premjeru John Vorster. Jie tarėsi apie sudarymą bendro fronto prieš abiejų šalių juoduosius gyventojus.

NESIGIRIA KOKIAIS NORS LAIMĖJIMAI

Washingtonas. — Naujasis Jungtinių Valstijų ambasadorius Jungtinėse Tautose Andrew Young sugrįžo iš dešimties dienų misijos Afrikoje. Ten jis aplankė daug kraštų. Ypatingas jo tikslas buvo susipažinti su padėtimi Pietų Afrikos Respublikoje ir Rodezijoje, kur smarkiai vystosi juodųjų gyventojų daugumos

sukilimas prieš saujelės baltųjų kolonistų viešpatavimą.

Ambasadorius Young nesigiria žymiais savo misijos pasisekimais. Jis sako, kad ateityje turi glaudžiau kooperuotis Jungtinės Valstijos ir Anglija Afrikos reikaluose. Iki šiol tokios kooperacijos nebuvo.

Kaip žinoma, abi šios šalys yra buvusios Anglijos kolonijos. Didelėje daugumoje jose baltieji žmonės yra anglai. Todėl Anglijos įtaka yra labai didelė.

Gal tiktai Japonijoje tokia mokykla

Tokyo. — Si mokykla neįrašyta nė viename Japonijos žinyne. Jos adresas Tokijyje žino daugiausia pramonės, prekybos, draudimo kompanijos ir bankai. Kasmet jie pasiūnčia ten vis daugiau specialiai parinktų tarnautojų, padengdami visas jų išlaidas už mokslą. Įstaiga vadinama pramoninio šnipinėjimo mokykla Nakane, o moko ten seksti, verbuoti agentus, naudoti visraktius ir kitus specialius prietaisus. Ypatingas dėmesys skiriamas techninės dokumentacijos fotografavimui mikrojuostelėje ir pokalbių klausymuisi, naudojant elektroninę aparatūrą. Mokyklos absolventai saugo savo firmos paslaptis ir aiškina kokurentų paslaptis.

Mokykla atidaryta prieš aštuonerius metus, tačiau ypač pagarsėjo verslininkų sluoksniuose per pastaruosius trejus metus, kuriems būdingas rimčiausias per visą Japonijos istoriją ekonominis smukimas. Ekonomikos sunkumus lydėjo pramoninio šnipinėjimo "bumas," kurio tikslas — nevensiant jokių nešvarių metodų, "skandinti" varžovą, o pačiam likti paviršiuje.

TASS-ELTA

Anglijos karalienės jubiliejinis maršrutas

Londonas. — Anglijos karalienė Elizabeth šiemet mini savo viešpatavimo 25 metų jubiliejų. Ta proga ji pasiruošus aplankyti visą eilę šalių. Savo jubiliejinį maršrutą karalienė jau pradėjo. Kartu su ja vyks ir jos vyras.

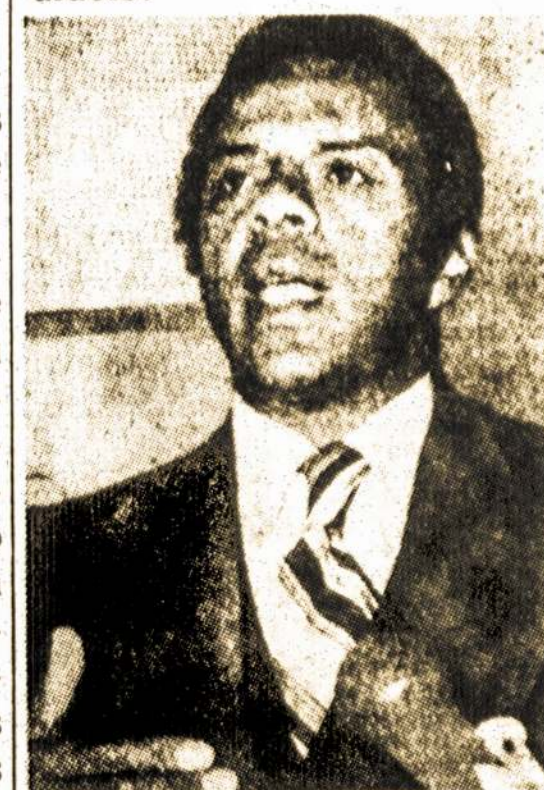
Maršrutą pradėjo su Australija. Taipgi aplankys Naująją Zelandiją, Samoją, Fijį, Naująją Gvineją. O vėliau ji aplankys ir Kanadą. Kanadoje planuojamas iškilmingiausias jos jubiliejaus atžymėjimas.

Baisi nelaimė

Holbrook, L. I. — Vasario 8 dienos naktį Barbara ir Michael Kenny name kilo gaisras. Abudu tėvai išsigelbėjo, bet jų visi penki vaikai žuvo!

Tyrinėjimas parodo, kad gaisras kilo dėl sugedusių elektrinių varinių vielų. Kennys yra ateiviai iš Anglijos.

New Delhi. — Vasario 11 d. mirė Indijos prezidentas Fakhruddin Ali Ahmed. Buvo 71 m. amžiaus. Mirė nuo širdies priepuolio.

Andrew Young

Labai daug darbininkų pakeičia darbus

Washingtonas. — Darbo Departamentas teigia, kad per paskutinius penkerius metus apie 32 procentai šios šalies darbininkų pakeitė savo darbus bei užsiėmimus. Tai reiškia, kad iš kiekvienų trijų darbininkų, vienas yra pakeitęs darbą.

Washingtonas. — Kubos premjeras Fidel Castro yra geros nuomonės apie prezidentą Carterį. Jis mano, kad Carteris gali pašalinti nesutikimus tarp Kubos ir Jungtinių Valstijų.

Su darbo unijų vadovybės pilnu užgyrimu

Ray Marshall

Washingtonas. — Prezidentas Jimmy Carter federaliniu Darbo sekretoriaumi paskyrė Ray Marshall. Jo kandidatūrą tai aukštai vietai pilnai remia ir aukštoji darbo unijų vadovybė. Amerikos Darbo Federacijos prezidentas George Meany sako:

"Ray Marshall turi ilgąmetę ir žymią karjerą akademiniame pasaulyje kaip ekonomistas, kurio pažiūros yra liberališkos, gerai informuotos ir protingos."

Manoma, kad Senatas jo kandidatūrą užgirs.

Beje, Ray Marshall yra pietietis iš Texas valstijos.

LAISVĖ LITHUANIAN WEEKLY

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE PUBLISHING SOCIETY, INC.

Published Fridays, except in case of Holidays

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N.Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N.Y. Established April 5, 1911

ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$10.00	United States, per 6 months	\$ 5.50
Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	\$ 5.50
Foreign countries, per year	\$12.00	Foreign countries, 6 months	\$ 6.50

Laikas nuo pažadų pereiti prie veiksmų

Iš Washingtono plinta žinios, kad vyriausybė kai ką keis Jungtinių Valstijų užsieninėje politikoje. Sakoma, kad prezidentas Carteris rimtai galvoja apie normalizavimą santykių su Kuba. Per paskutinius penkioliką metų santykiai buvo nutrukę ir prieš Kubą vedamas ne tik politinis, bet ir prekybinis boikotas. Žalos šiam mažam šios šalies kaimynui pridaryta labai, labai daug. Iš socialistinės Kubos pusės esą laukiama kokio nors iš Amerikos vyriausybės ėjimo link ryšių normalizavimo. Premjeras Castro yra viešai pareiškęs tokį pageidavimą. Ko delsia, ko laukia mūsų vyriausybė?

Taip pat netruksta kalbų apie keitimą politikos Vietnamo klausimu. Stai maža, tolima šalis, kuri jokios skriaudos mūsų Amerikai nėra padariusi, bet kuri buvo per keletą metų Amerikos griauinama ir naikinama. Jos kūne padarytos žaizdos nesvietiškai skaudžios ir gilios. Ar yra nors vienas su sveiku protu neatsisveikinęs politikas, kuris tvirtintų, kad suvienytas Vietnamas — Vietnamo Socialistinė Respublika sudaro kokią nors šio krašto gerovei ir saugumui militarinį ar kitokį pavojų? Nėra ir negali būti.

Cia irgi turime prezidento Carterio pažadą, ir tik pažadą, kad jis siųsias į Vietnamą specialią delegaciją, kurios misija bus ne tik pasiteirauti apie be žinios per karą dingusius kelis šimtus amerikiečių, bet taip pat pasitarti "ir kitais reikalais." Taip pat tik delsimas ir atidėliojimas. Juk prieš metus laiko Kongreso delegacija tuo be žinios dingusių amerikiečių klausimu lankėsi Vietname ir teiravosi. Delegacija pateikė savo raportą. Jinai neradusi jokių duomenų, kad nors vienas amerikietis rastųsi kuriame nors Vietnamo kalėjime. Taigi, tie visi be žinios dingę yra per karą žuvę. Tai kam tą klausimą vėl velti į ryšių atnaujinimo reikalą? Kaip tik tuo klausimu per dvejus metus prezidentas Fordas teisingo savo nenorą pripažinti Vietnamo Socialistinę Respubliką ir sumegsti su ja ryšius.

Delsimui su pakeitimu politikos link Kubos ir Vietnamo prezidentas Carteris neturi jokio rimto pasiteisinimo.

Rekordiniai pelnai darbininkų sąskaita

Tik šiomis dienomis didžiosios korporacijos paskelbė duomenis apie savo 1976 metų pelnus, kurie yra milžiniški, rekordiniai pelnai. Stai: Amerikinė telefonų ir telegrafų kompanija pasidarė grynų pelno \$3,800,000,000, General motors — \$2,900,000,000, Exxon — \$2,600,000,000! Toli pralenkė net savo 1973 metų rekordinius pelnus. Ir pelnus padidino grynai savo darbininkų sąskaita.

Už pavyzdį paimkime General motors korporaciją. Ji giriasi, kad ji savo pelnus pakėlė su aštuoniais procentais mažiau darbininkų, priversdama likusius darbininkus skubiau dirbti. O kas atsitiko su 8 procentų darbininkų? Jie atsidūrė bedarbių eilėse! Jų likimas korporacijai visiškai neapeina.

Tas pats su kitomis monopolistinėmis kompanijomis. Jos taipgi išmetė laukan ir užtrenkė duris milijonams savo darbininkų. Ant jų pelnų, ir kaip jos juos pasidaro, jokios kontrolės nėra.

Ar geriau bus šiuo reikalu prie demokratų su prez. Jimmy Carter priešakyje? Labai abejotina. Šiandien laikas nuo laiko Washingtono pasigirsta viena kita užuomina apie uždėjimą kontrolės ant darbininkų algų bei kainų, bet nieko nesigirdi apie kontrolę ant kapitalistų pelnų.

Po beveik 40 metų!

Prieš kelias dienas garsiai nuskambėjo pranešimas iš Madrido, kad pagaliau tapo atsteigti diplomatiniai ryšiai tarp Ispanijos ir Tarybų Sąjungos. Kaip žinoma, ryšiai nutrūko prieš Antrąjį pasaulinį karą, kai Ispanijoje civiliniame kare laimėjo reakcinės jėgos su gen. Franco priešakyje, kai jaunutė respublika tapo sutriuškinta ir įkurta fašistinė diktatūra. Diplomatiniai ryšiai taip pat atsteigti tarp Ispanijos ir kitų socialistinių šalių.

Tuo tarpu patioje Ispanijoje eina aštriausia kova tarp reakcijos ir pažangos. Reakcijos laimėjimo pavojus labai didelis. Karalius Carlos dar vis atsisako legalizuoti Ispanijos Komunistų Partijos veiklą, tūkstančiams komunistų, gyvenančių užsieniuose, sugrįžti į gimtinę durys tebėra uždarytos. Taigi, nors užmezgimas ryšių su socialistiniais kraštais yra iš Ispanijos pusės didelis žingsnis pirmyn, bet tai gražu nereiškia, jog Ispanijoje darbo liaudis yra pilnai laimėjusi.

* Bėgant JAV kariuomenei iš Saigono 1975 m. balandžio mėnesį buvo palikta apie 1000 lėktuvų, 466 malūnsparniai, 550 tankų, 1200 šarvuotųjų, 940 karo laivų, 48 tūkstančiai karinių racių, 130 tūkstančių tonų šaudmenų, daugiau kaip 1,7 milijono šaulių ginklų, 15 tūkstančių kulkosvaidžių, 46 tūkstančiai granatosvaidžių, 1330 artilerijos pabūklų, 42 tūkstančiai sunkvežimių.

* Svedijos meno akademijos sprendimu Stokholmo meteorologijos centro darbuotojams vienbalsiai paskirta speciali literatūrinė premija už "įžymius pasiekimus poezijos ir mokslinės fantastikos srityje". Premijos paskyrimas motyvuotas tuo, kad "centro prognozės praėjusiais metais buvo nepaprastai poetiškos ir neribotos fantazijos, nukeliantės žmones toli nuo šurkšnios realybės..."

Kas ką rašo ir sako

APIE KOVĄ SU MIŠKO GAISRAIS

Amerikoje ir visose miškotose šalyse miško gaisrai pridaro labai daug žalos. Užėjus sausrui ir miške kilus gaisrui, neapsakomai sunku jį užgesinti pirma, negu jis sunaikina didžiausius miško plotus.

Stai kodėl su dideliu jėgumu žurnale "Mokslas ir technika" (1977-1) skaitome straipsnelį "Lietus miško gaisrams gesinti," kuriame sakoma:

"Stiprus lietus ar sniegas gali užgesinti net labai didelius miškų gaisrus. Tačiau dažnai debesys praslenka virš degančio miško, neiškritus nė lašeliui lietaus. Dirbtinai sukelti lietu galima Leningrado miškų ūkio mokslinio tyrimo instituto bei kitų organizacijų pasiūlytu metodu. Tik reikia, kad kamuolinių debesų storis būtų ne mažesnis kaip 2 km ir kad oro temperatūra būtų žemesnė kaip — 6°C. Tada leidžiamos raketos su aktyvių dūmų užtaisų (jame yra kristalizuojančio švino jodido), kuris išsisklaido 6 km ilgio trasoje.

Iškritusių kritulių kiekis priklauso nuo debesies dydžio ir gali siekti 10 mm. Tokio vandens kiekio užtenka užgesinti net pačiam didžiausiam gaisrui."

Gal nerašoma, bet mes nesame girdėję, kad čia, Amerikoje, būtų bandoma miško gaisrus gesinti dirbtiniu lietu.

DESPERATIŠKAS BALSAS

Kad lietuvių tautos atplaišų ("vaduotojų") eilėse kunkuliuoja pasidalijimas, ginčai, peštynės, nėra jokia paslaptis. Tą patvirtina ir Clevelando smetonininkų "Dirvoje" Viliaus Braženo straipsnis "Mes viską galime!" Žmogelis desperatiškai šaukia:

"Pasipriešinkime iš didžiųjų mūsų veiklos centrų sklandančioms nesantaikoms bacioms. Pradėkime bendro darbo, sutartinio darbo bandymus iš apачios, kiekvienas savoje kolonijoje, savoje parapijoje, savoje apylinkėje... Nesiduokime priešo klastingam šnibždėjimui, kad mes nieko nereiškiamo ir negalime."

Nereiškia jokio "priešo šnibždėjimo," nes visi ir taip mato, kad jūs nieko nereiškiate ir negalite. Ir ką gi jūs atsiektė per virš trisdešimt metų niekindami ir šmeiždami Tarybų Lietuvą? Absoliutiškai nieko! Lietuva žygiuoja vis pirmyn ir pirmyn. Ji didžiuliais laimėjimais visose srityse.

UŽ PLAČIAUSIA DEMOKRATIJĄ VIETINIŲ TARYBŲ VEIKLOJE

"Eltos" pranešime "Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas" skaitome: "Šiomis dienomis Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas apsvairstė, kaip Skuodo rajono vietinės Darbo žmonių deputatų tarybos, vadovaudamosi TSKP XXV suvažiavimo nutarimais, laikosi demokratinių veiklos principų.

Prezidiumas konstatavo, kad rajono liaudies atstovavimo organai, vykdydami valstybinę valdžią, laikosi socialistinės demokratijos normų, įtraukia gyventojus į valstybės ir visuomenės valdymą, remiasi visuomeninės organizacijomis, gamybiniais kolektyvais ir sukaupe šio darbo teigiamą patirtį."

Kitų rajonų vietinės tarybos turėtų imti pavyzdį iš Skuodo vietinių tarybų veiklos. Pranešime sakoma:

"Prezidiumo nutarime ke-

liamas reikalavimas tobulinti nuolatinį komisijų darbą, siekti, kad visos jos dirbtų kryptingai, nagrinėtų svarbius ekonomikos, socialinius kultūrinius klausimus, konsoliduotų, kaip laikomasi valstybinės drausmės ir vykdomi valstybiniai planai bei užduotys, Tarybų ir jų organų sprendimai bei nuolatinį komisijų rekomendacijos.

Ipareigota daugiau dėmesio skirti visuomeninio saviveiksmiškumo organų veiklos vystymui ir aktyvinimui, dažniau pasitelkti juos Tarybų sprendžiamais uždaviniais gyvendinti, rengti jų vadovams seminarus, skleisti gerą darbo patirtį.

Nurodyta, kad reikia nuolat kelti gyventojų susirinkimų vaidmenį, plačiau informuoti gyventojus apie Tarybų veiklą, rengti talkas, plėtoti ūkių ir organizacijų lėšų kooperavimą, panaudoti kitas gamybinių kolektyvų materialines galimybes kultūrinių ir buitinių objektų statyboms, aplinkos tvarkymui, kitoms visuomeniniams gyventojų poreikiams tenkinti.

Prezidiumas pareikalavo iš vietinių Tarybų ir jų organų užtikrinti, kad saugant piliečių teises ir teisėtus interesus, būtų nenukrypstamai laikomasi tarybinių įstatymų, kolūkinės demokratijos normų, jautriai būtų nagrinėjami ir sprendžiami darbo žmonių laišakai, pareiškimai, skundai.

Priimtame nutarime nurodyta tobulinti ir vystyti masinę organizacinę vietinių Tarybų darbą, plėtoti socialistinį lenktyniavimą ir užtikrinti, kad darbo žmonės vis plačiau dalyvautų visų visuomenės reikalų valdyme, teikti daugiau praktinės paramos deputatams vykdant deputatų statuso reikalavimus."

MŪSŲ KLERIKALAI JAU PUOLA IR LIETUVOS DVASIŠKIUS

Chicago kunigų organas (vas. 1 d.) sako, kad jau ir Tarybų Lietuvos aukštieji dvasiškiai esą įjungti į "bolševikinę propagandą," tai yra tapę "bolševikų agentais." Savo kaltinimą Lietuvos dvasiškiam "Draugas" grindžia Kauno kunigų seminarijos rektoriaus Viktoro Butkaus interviu prancuziškam savaitraščiui "Les Nouvelles de Moscou" ir angliškam "Moscow News." Mat, tame interviu seminarijos rektorius paneigia "Draugo" ir kitų reakcinių laikraščių propagandą, kad Tarybų Sąjungoje, o ypač Tarybų Lietuvoje esanti žmonėms atimta religinė laisvė.

Dalis to interviu pateikiama vasario 1 d. "Drauge," kuri, kunigų organo redaktoriaus supratimu, pilnai įrodanti Lietuvos aukštųjų dvasiškų agentavimą komunistams. Skaitome:

"Tarybų Sąjungoje yra religinio Romos Katalikų Bažnyčios bendruomenių, kurios veikia laisvai, kaip ir kitos religinės bendruomenės. Juridinė Romos Katalikų Bažnyčios būklė niekuo nesiskiria nuo protestantų, stačiatikių, musulmonų, budistų, evangelikų ir kitų būklės. Iš penkiolikos sąjunginių Tarybų Sąjungos respublikų katalikų bendruomenių yra dešimtys respublikų. Daugiausia Romos Katalikų Bažnyčios tikinčiųjų yra Lietuvoje, Latvijoje ir Vakariniuose Ukrainos ir Baltarusijos respublikų rajonuose.

Štai interviu, kurį maloniai davė Viktoras Butkus, teologijos daktaras, Romos katalikų seminarijos Kaune rektorius.

— Priešiška propaganda užsienyje skleidžia visokių

prasimanymų apie Bažnyčios padėtį Tarybų Lietuvoje. Būkite malonus pasakyti, kaip yra iš tiesų.

— Lietuvos, kaip ir visos Tarybų Sąjungos, gyventojai naudojami sąžinės laisvę, kurią pripažįsta jiems Konstitucija (96 str.). Kiekvienas pilietis gali laisvai eiti į Bažnyčią arba melstis namuose; puošti savo namus kryžiais ir kitokiais religiniais paveiksiais, pirkti maldų knygas, Bibliją ir kitus religinius veikalus. Tarybiniai įstatymai garantuoja tikintiesiems visų jų teisių gerbimą.

— Ar sumažėjo parapijų ir vyskupijų. Katalikų bažnyčių ir kunigų skaičius Lietuvoje tarybų valdžios metais?

— Parapijų ir vyskupijų skaičius liko tas pats. O dėl katalikų kunigų — šiandien jų truputiuką mažiau, ypač dėl to, kad tam tikras kulto tarnautojų skaičius pasitraukė iš karo metu iš Lietuvos.

Lietuvos Katalikų Bažnyčia turi teisę sudaryti savo vadovybę. Šiandien esančios Lietuvoje Vilniaus ir Kauno arkivyskupijos, Kaišiadorių, Panevėžio, Telšių ir Vilkiškio vyskupijos buvo įkurtos buržuazinės valdžios metais. Tarybų Lietuvos valdžia nekliaudo šių vyskupijų valdytojams atlikti savo pareigas vyskupijose, kaip ir visose respublikose. Jie turi teisę susirinkti ir spresti Bažnyčios reikalus. Antai sutinkami su Vatikano II Susirinkimo nuostatais vyskupijų ordinarai susirinko Telšiuose sudaryti Ordinarų kolegijos, kurios pirmininkas šiandien yra Juozapas Labukas, apaštališkasis Kauno arkivyskupijos ir Vilkiškio vyskupijos administratorius. Kolegija išleido eilę raštų Lietuvos kunigams bei tikintiesiems ir kitų dokumentų.

Po Vatikano II Susirinkimo Liturginė komisija išleido lotyniškai — lietuviškai apeigynas kunigams ir vargoninkams, Vatikano atitinkamos kongregacijos paskelbtą privolumu Lietuvos Katalikų Bažnyčiai Lietuvoje kaip ir užsienyje. 1968 metais Lietuvoje buvo išleistas pilnas Vatikano II Susirinkimo nutarimų vertimas. Tais pat metais pasirodė Mūsų knygos, po jų sekė Psalmynas ir Naujasis Testamentas."

CHICAGOS MENŠEVIKAMS "NE TIK SKAUDU, BET IR BAISU"

Menševikų "Naujienos" niekadoms nežada dovanoti tiems, kurie leido katalikų Jaunimo centre parodyti filmą iš Tarybų Lietuvos. Jų nuodėmė esanti smertelna. Tik pasiklausykime:

"Įvykis Jaunimo centre, okupanto atsiųstų filmų priėmimas ir jų rėdymas yra politinis reikalas. Na, ir su šiuo įvykiu susijęs kunigo paskelbtas ir tęsiamas melo karas prieš patriotus taip pat yra politinis. Drąsiai tenka sakyti, jog šie abu įvykiai yra nukreipti prieš išeivijos turimą ir vedamą tautinę politiką. Tatai liudija aiškius faktai! Skaudu, kad ir gretas, nukreiptas prieš išeivijos tautinį, gyvybinį interesą, įsijungė vienuoliai ir vienuolynai. Tai ne tik skaudu, bet ir baisu..."

Ypač už tai negalima atleisti Jaunimo centro direktoriui kunigui A. Keziui. Jo pasielgimas ant jo galvos užtraukia amžiną naujieniečių praieksmą.

"Pagaliau," — šaukia, "sutikus, kad kunigas A. Kezys buvo toks išimtinis politinis naivėlis ir nesuserientavo okupanto strategijoje, kai vienuolikos asmenų delegacija į jį kreipėsi, jį apšvietė ir paprašė neleisti rodyti okupanto atsiųstų prokomunistinės propagandos filmų Jauni-

Daina apie žuvusį Jogailaitį

VYTAUTAS JURKŠTAS

XV amžiaus pirmojoje pusėje Cekijoje vyko aštrus husitų sąjūdžio dalyvių — taoritų ir taurininkų skilimas. Jis pasibaigė tragiškų pasekmių turėjusiu tarpusavio mūšiu prie Lipanų, kuris įsiliepsnojo 1434 metais.

Tuo metu, ipėdinių nepalikęs, mirė Cekijos ir Vengrijos karalius Vladislovas Postumas. Prasidėjo ginčai dėl sosto. Kurį laiką kraštą valdė Jiržis iš Podjebrado. Tačiau 1471 metais Cekijos karalium buvo išrinktas Jogailos ipėdinio Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Kazimiero sūnus Vladislovas II (valdė 1471-1516). Nuo 1490 metų jis tapo ir Vengrijos valdovu.

Sekančiame, XVI amžiuje Cekijos karalium buvo išrinktas dar vienas lietuviškosios Jogailaičių dinastijos atstovas — Vladislovo II sūnus Liudvikas I (valdė 1516-1526). Tuo pat metu jis buvo karūnuotas ir Vengrijos valdovu (ten vadinamas Liudviku II).

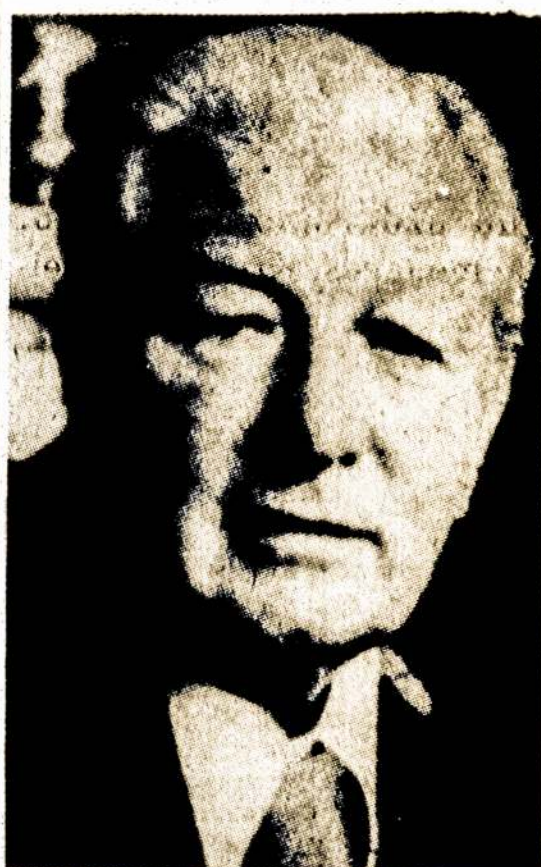
Viduramžiškais mąstymo principais pagrįsta husitų politinė ir religinė ideologija buvo užgožusi to meto čekų tautos kūrybines jėgas. Todėl, vadinamas mokslo ir meno Renesansas Cekijoje pavėlavo visu šimtmečiu. Naujoji romaniškojo Renesanso srovė čia ypač įsigalėjo Vladislovo II Jogailaičio lai-

kais. Reikia pažymėti, kad abu Jogailaičiai — Vladislovas II ir Liudvikas I mėgo ir globojo muziką. Jų karališkajame dvare veikė muzikos kapelos, buvo nemaža atlikėjų ir kompozitorių. Pastarieji rašė muziką Renesanso kūrybine dvasia.

Abiem Jogailaičiams teko daugelį metų praleisti karo žygiuose, asmeniškai vadovauti daugeliui mūšių. Todėl dauguma tokių žygių atspindėjo ir čekų bei slovų liaudies istorinėje daininėje kūryboje. Vienu labiausiai paplitusių tokios kūrybos pavyzdžių buvo daina apie Mocho mūšį, kurio metu Turkijos sultonas Suleimanas II sumušė Liudviko I vadovaujamą jungtinę čekų ir vengrų kariuomenę. Šio žiauraus mūšio, įvykusio 1526 metais, metu žuvo ir pats Cekijos bei Vengrijos karalius.

Netrukus po šio nelaimingai užsibaigusio mūšio gimė poetiškos ir liūdnos liaudies dainos tekstas. Jam muziką pritaikė slovų kompozitorius Janas Silvanas, panaudodamas žinomas Dovydo psalmės "Iš gilumos" ("De profundis") melodiją. Ši plačiai dainuota liaudies daina pirmą kartą 1571 metais buvo išspausdinta Prahoje, Jano Silvano rinkinyje "Naujos dainos."

Prilipo liepto galą?

Pieter Nicolaas Menten
Amsterdam, Holandija. — Per daug metų Pieter Nicolaas Menten buvo žinomas kaip senas milijonierius ir gyveno sau puošniausiose palociuose. Bet praeitą pavasarį iškilo aikštėn, kad jis Antrojo karo metu buvo nacių smogikų viršininkas ir prisidėjo prie skerdimo Lenkijoje žydų ir kitų žmonių. Pajutes pavojų, Menten pabėgo į Sveicariją, bet buvo sugrąžintas į Holandiją ir dabar laukia teismo kaip karo kriminalistas.

Jeigu bus rastas kaltu, gali būti nubaustas mirtimi. Jis dabar 78 metų amžiaus.

Addis Ababa. — Sausio 3 dieną teroristai nužudė 7 aukštus valdininkus, jų tarpe valstybės galvą gen. Tafari Bantį. Sakoma, kad tai darbas dešiniųjų valdžios oponentų.

Kaip žinia, prieš porą metų kairiųjų karininkų grupė nuvertė monarchiją ir paėmė valdžią į savo rankas. Jie sako, kad jie Ethiopiją veda link socializmo. Monarchijos ir visos reakcinės jėgos dabar ir kovoja prieš juos.

mo centre, tai jam buvo puiki proga sustoti, pagalvoti ir duoti šuolį atgal: nuo sandorio — salės išnuomavimo atsistoti. Betgi, kaip mato, jis šito nepadarė. Tai liudija, kad kun. A. Kezys veikia sąmoningai... "N.", vas. 7 d.]

Manila, Filipinai. — Teismas rado kaltais 12 žmonių grobikų ir pasmerkė mirti. Mat, 1973 metais jie pagrobė ("kidnapino") jauną bankininką ir iškolektavo iš jo \$40,000. Šeši nuėstųjų dar nesumti, dar tebemedžiojami, bet, šeši sėdi kalėjime ir bus sušaudyti.

• Turkijos darbo ministerijos duomenimis, 1975 m. pabaigoje turkų darbininkų, kartu su šeimomis išvykusių į užsienį ieškoti darbo, skaičius pasiekė 1,200 tūkst. žmonių. Tai sudaro 18% šalies aktyviosios darbo jėgos. Pagrindinė turkų darbininkų masė yra Vakarų Europos šalyse: VFR — 555,8 tūkst., Austrijoje — 26,2, Belgijoje — 12, Olandijoje — 38, Prancūzijoje — 44,9, Šveicarijoje — 16,5, Danijoje — 5,7 tūkst. žmonių.

IŠ LAISKŲ

Mielas Antanai,
Na, jau ir aš atsidičiau V. A. Hospital, 1201 N. W. 16th St., Miami, Fla. 33125. Man kairioji koja suknūžo. Rodos, be jokios priežasties suknūžo po svoriu, kai bandžiau ant jos atsistoti.

Jau keletas mėnesių ji man skauda. Keletas gydytojų ją egzaminavo. Vieni sakė, kad turiu artritą, kiti kitaip mano ligą vadino. Sėrė mane visokiais vaistais. Bet V. A. liginėje, kurioje esu nuo sausio 5 dienos, man nieko nesako, tiktai tyrinėja visokiais aparatais. Gerai maitina, liepia lovoje gulėti ir šeria savotiškais gyduolėmis.

Kaip pamislįji, kad gali likti bejėgis vaikščioti, tai širdį gniuštelėja. Bet neapsimoka verkti, jau per senas. Reikia sutikti su likimu... Bet kol širdis dar plaka ir atmintis tarnauja, gyvenimas vis tiek dar įdomus ir malonus. Gal liga dar praeis, gal net galeisiu atsistoti ant kojų ir žengti su gyvenimo eiga. Tai gal dar daug džiaugsmo patirsiu, matydamas Brežnevo ir Carterio pastangas palaikyti taiką pasaulyje.

Jus gerbiantis,
A. P. Gabrėnas

JIEMS NEMALONI PRAETIES TIKROVĖ

A. DARGELIS

Jungtinėse Amerikos Valstijose, Chicagoje, yra susikūrus taip vadinamas "Panevėziečių klubas." Daugumas jo narių paliko tėvų žemę, bėgdami su fašistais, kitus gyvenimo audros nubloškė. Nors jau ištisi dešimtmečiai praėjo, kai jie paliko Lietuvą, visi dar laiko save rūpintojėliais, tariamais nuopelnais Panevėžio gerovei dalijosi išleistoje 430 puslapių knygoje. Taip ji ir vadinasi: "Panevėžys."

Knygoje nemaža puslapių skirta švietimui mieste ir to meto Panevėžio apskrityje. Jų autoriai P. Blummas, P. Lelis, pats leidinio redaktorius J. Masilionis, J. Ignatonis nesivaržydami giria buržuazinę švietimo sistemą, jos pasiekimus Lietuvoje. Nežinant padėties skaitytoja gal ir gali suklaidinti tokie rašiniai. Juk perskačius knygą, susidaro įspūdis, kad buvo tikras rojus: statomos įvairios mokyklos; auga mokinių skaičius, dėsto kvalifikuoti mokytojai, mokamos stipendijos, ir, anot autorių, jei kas nesimokė — pats kaltas.

Pretekstas — inteligentijos perteklius

Klerikalų "Draugas" norėdamas nuslėpti tiesą, jog buržuazija sukūrė mitą apie inteligentijos perteklių ir suko galvas, kad mažiau jaunimo patektų į mokyklas, rašė: "Kuriam galui prisireikė meluoti, kad anuo metu "kuriami planai liaudies švietimui apriboti. Kas per vienietie planai?"

Ką gi, pasitelksime faktus. 1934 metais tuo metu buvęs švietimo ministras K. Šakenis rašė: "Kadangi šiuo metu jau pradėta reikštis klasikinio mokslo inteligentų perteklius . . . Švietimo Ministerija laiko reikalinga mokyklų už mokymą aukštesnės ir vidurinės bendrojo lavinimo mokyklose padidinti."

Toks švietimo ministro pasiūlymas nebuvo pirmasis. Dar 1933 metais "Lietuvos aidas" balandžio 21 dieną rašė: ". . . atrodo, kad mes švietimo srityje būsimie prie-je riba . . ."

Reikia . . . surasti būdą šviesuomenės prieaiguiui apriboti."

Ar bereikia didesnio tyčiomis iš liaudies? Juk vien Panevėžio apskrityje 1940 metais iš 148,549 apskrities gyventojų — raštingų buvo 62,421, mažai raštingų 58,831 ir neraštingų 27,290 žmonių. 175 pradinės mokyklose mokėsi 14,330 mokinių. Tebuvo vos trys vidurinės mokyklos, kuriose mokėsi 809 mokiniai ir 2 specialios mokyklos su 48 besimokančiais. Tokiu būdu visoje apskrityje dirbo 298 mokytojai ir mokėsi 15,187 mokiniai, arba 1,000 gyventojų — 102 mokiniai.

Net apskrities savivaldybė 1940 metais balandžio mėnesį pripažino, kad apskrityje būtinai reikia 15 mokyklų su 75 kompleksais.

Tuo tarpu švietimo vadeivų pasiūlymai neliko be atgarsio. 1936 m. birželio 26 d. biudžeto komisija nustatė padidintą mokesį už mokslą per metus — nuo 75 iki 300 kitų, už egzaminus — nuo 5 iki 50 litų.

Palyginkime. Juk valstietis, norėdamas vaiką mokyti, kasmet turėjo parduoti po karvę. Ir tai gautos pajamos nepadengs mokslo išlaidas. O kur mokinio išlaikymas, kai apie bendrabučius ir suprati-mo nekas neturėjo, knygos buvo net labai brangios!

Sunkią besimokančiųjų padėtį charakterizuoja šios "Panevėžio balso" eilutės:

"102 mokiniai padavė "Ži-

burėliui" prašymus užmokėti už juos mokslo pinigus. Skaičius nepasiturinčių mokinių šiomet nepaprastai padidėjo mūsų valstybinėje gimnazijoje.

Tokio nuvargimo priežastis . . . duonos brangimas ir didelės kainos už mokslą. Kada dar iki šiol buvo mokėta 25 litai pusmečiui, o dabar jau reikia 50 litų . . . Užteks, tur būt, pavyzdžių, kad mūsų visuomenė suprastų, ties kokiu skurdu yra atsiradusių moksleivių — vaikų šimtas su viršum sielų."

O reformos apsunkinančios pateikimą į mokyklas jauni-mui, vyko toliau. 1936 metais reformuojamos vidurinės mokyklos, ir jose mokslas buvo pratęstas iki 13 metų. Radus mažiausią pretekstą, mokyklos buvo uždarnosos.

Utenos "Saulės" gimnazijos mokiniai susipyko su kapelionu ir paskelbė streiką. Geresnį pretekstą, mokyklai uždaryti vargu ar rasi. Mokiniai neklauso kunigo! Ir mokyklos direktorius gavo tokia švietimo ministerijos telegramą:

"Utenos "Saulės" gimnazija dėl pasireiškusių joje netvarkos Pono švietimo ministerio įsakymu uždaroama nuo š. m. lapkričio 16 d. ir nuo tos dienos atleidžiami direktorius ir mokytojai.

Tarėjas Daniliauskas." Praėjo kiek laiko, ir dėl mokyklų reformos 1935 m. uždaroama Panevėžio mokytojų seminarija. Praėjo keletas dienų, ir žurnale "Mokykla ir gyvenimas" skaitome:

"Uždaroama 13 vidurinių mokyklų." "Švietimo ministeris pasirašė įsakymą, kuriuo uždarnosos Eržvilko, Kremenavos, Kretingos, Leipalingio, Rietavo, Sedos, Užpalių ir Vilkaviškio mokyklos. Be to, uždarnosos dar Kėdainių, Suv. Kalvarijos, Mažeikių ir Panevėžio žydų vidurinės mokyklos."

Prieš tai buvo uždaryta Raguvos vidurinė mokykla.

"Dužta jaunimo svajonės"

Išėjo paradoksas. Gyventojų skaičius augo. Suprantama, didėjo ir skaičius vaikų, kurie turėtų mokytis, o mokyklų skaičius mažėjo, gali-mybės į jas patekti sunkėjo. Prisimena padėtis gimtajame Juostininkų kaime. Netoli jis — geras pusvalandis kelio iš Panevėžio. Nedidelis tai kaimelis, vos 33 kaimus juosia. Mokykla šio kaimo vaikams tebuvo už penkto kilometrų — Rūkiškėje, įrengta dar carinėj santvarkoj statytame sandėlyje ar panašios paskirties pastate. Daugumas vaikų ir neįstengdavo jos keturių skyrių baigti — tai rūbų nėra, tai tėvai tarnauti pas turtuolius išsiunčia. Tik vieno eiguolo Sargauto sūnūs gimnazijoje mokslą tęsė. Mokykloje patys mokytojai sakydavo: kam jums mokslai didesni? Kur dėsitės visi išsimokė? Zemei dirbti mūsų mokyklos pakaks.

Laikas, urbanizacija paliko pėdsakus ir šio. kaimo gyvenime. Daug jaunimo išvyko į miestus, mokymo įstaigas, gamyklas. Neseniai susirinko draugėn juostininkiečiai pagerbti tų, kurie žuvo kovoje už tarybinę santvarką. Nebe tie juostininkai susirinko: 17 su aukštuoju mokslu, dalis jau su moksliniais laipsniais, kiti — baigę specialias vidurines. Vietos vaikai mokosi naujai pastatytoje mokykloje. Be reikalo nuogastavo Rūkiškio pradinės mokyklos mokytojas, kad nebus kur dėtis išsimokslinus. Jis laikėsi tokios pat nuomonės, kaip ir to meto Švietimo ministras — kam kaimiečiui mokslas,

didesnis negu keturių skyrių. Tačiau ne ką geresnė padėtis ir pačiame apskrities centre buvo.

1933 metais į miesto ketvirtąją pradinę mokyklą dėl vietos stokos nebuvo priimta 40 mokinių, o likusiose 6 pradinėse mokyklose netilpo dar 84 vaikai.

Tuo tarpu visose miesto pradinėse mokyklose mokėsi 1291 vaikas.

Pabandyk dabar tėveliui ar mamytei pasakyti, kad jų vaikas nebus priimtas į mokyklą dėl vietos stokos. Audra pakiltų!

Kokios darbo sąlygos buvo buržuazinės mokyklose, rodo keliasdešimties mokytojų 1934 m. kovo 30 d. skundas miesto savivaldybei. Jie rašė, kad klasės perpildytos, nevėdinamos, prie mokyklų net kiemų nėra. Mokyklų patalpos dažniausiai būdavo šaltos, ankštos, truko oro, šviesos. Visa tai neigiamai atsiliepėdavo mokinių sveikatai.

1934 m. 33 Panevėžio apskrities mokyklose buvo patikrinta mokinių sveikata. Iš 2452 — 540 mokinių sirgo įvairiomis ligomis. Atrodo, dalykas vertas dėmesio, reiktų ką nors daryti. Tačiau ne tik niekas nedarė, bet ir likusių 12,972 mokinių 139 mokyklose netikrino. Vien dėl šiltų rūbų stokos, silpnos sveikatos pirmajame rajone 1934 m. žiemą iš 5,515 Vaikų 1,199 mokiniai nustojo lankę mokyklą.

1935 m. gegužės mėnesį tikrinant Krekenavos valsčiaus mokyklas, iš 940 mokinių 302 sirgo įvairiomis ligomis, jų tarpe 5 užkrečiamomis. Patikrino, surašė akta, ir tuo viskas baigėsi.

1938 metais miesto 9 pradinės mokyklose tebuvo 63 klasės su 2911 mokiniu. Apie 10% 7-14 metų amžiaus vaikų mokyklos nelankė. Padėtį mokyklose rodo Panevėžio I pradinės mokyklos vedėjos raštas mokyklų inspektorui 1939 metais: "Pranešu, kad mano vedamoje mokykloje dėl vietų stokos nepriimta 55 mokiniai (daugiausia pirmamečiai) ir dar atėjo 23 pernykščiai mokiniai, kurių priimti negalėsiu, nes jau mokykloje patalpų nėra." Nelinksmesnė padėtis ir besimokančių miesto progimnazijoje.

Miesto liaudies švietimo skyriaus inspektoriaus A. Čekausko surinktais duomenimis, jose mokinių skaičius nuo 1929 iki 1936 metų tepadidėjo vos 130 mokinių ir sudarė 1685 mokinius, arba 10% miesto gyventojų. Dalis mokinių buvo iš artimesnių apylinkių, valsčių.

Buržuazija nenuogastavo dėl inteligentijos pertekliaus, o apskrities periferijos mokyklose tebuvo vos I mokytojas su aukštuoju mokslu. Iš kur jų bus, jei Lietuvoj Kauno Universitetas ilgą laiką buvo vienintelė aukštoji mokykla, kurioje be to, 1931 metais buvo padidintas mokesis už mokslą, panaikintos kai kurios katedros. Todėl, jei 1932 metais Universitete mokėsi daugiau kaip 4,5 tūkst. studentų tai jau 1940 metais pavasarį semestre tebuvo vos 1900 studentų. Iki 1938 metų Universitetas išdavė 2914 diplomų.

Mažėjo studentų skaičius aukštesnėse mokyklose. Antai Žemės ūkio akademija iki 1938 metų teišdavė vos 137 diplomus, konservatoriai — 15. Ir taip per visą buržuazijos valdymo laikotarpį diplomuotų specialistų skaičius nesiekė 4,000. Po 200 kasmet. Archyviniai dokumentai prabyla kaip kaltinimas bur-

žuazinei vyriausybei, du dešimtmečius vykdžiusiai anti-liaudinę švietimo politiką.

Permainos

Pokario metais respublikoje paruošta 216,681 specialistas su viduriniu ir 121,418 su aukštuoju išsilavinimu. Kiekvienais pokario metais tokiu būdu buvo įteikti aukštojo mokslo diplomai beveik 4000 specialistų, arba 20 kartų daugiau, negu kad buvo įteikiama buržuazijai valdant. Vien A. Sniečkaus politechnikos institute beveik 28 tūkst. jaunuolių gavo inžinierių diplomus.

Panevėžio vakarinis fakultetas nuo 1967-ųjų metų įteikė diplomus 628 inžinieriams. O juk per visą buržuazinio valdymo dvidešimtmetį tebuvo paruošta tik 300 minėtų sričių specialistų.

Panevėžio miesto mokyklų IV-XI klasėse mokosi 10,189 jaunieji panevėziečiai, dirba 511 pedagogų, kurių 415 turi aukštąjį išsilavinimą. 1938 metais progimnazijose ir gimnazijose tebuvo 1,712 mokinių ir 107 mokytojai. 1938 metais mieste veikė 4 vaikų darželiai su 228 vaikais, — 8 vietos tūkstančiui gyventojų. Šiandien šis skaičius yra padidėjęs beveik 8 kartus ir sudaro 61,3 vietos tūkstančiui gyventojų. Darželiuose dirba beveik 700 pedagogų, medikų. O kur užmokyklinės įstaigos, kuriose lavinasi virš 3000 vaikų! Dar ryškiau šios permainos matyti IX penkmečio rezultatų fone.

Rugsėjo pirmąją skambutis į Lietuvos mokyklas pakvietė 538,700 bendrojo lavinimo auklėtinių, iš kurių 53,000 — pirmųjų klasių mokiniai. Jiems duris atidarė net 30 naujų mokyklų. Viena jų — Panevėžys.

Siuo metu kas trečias respublikos gyventojas mokosi. Kas trečias Lietuvos pilietis turi aukštąjį ir vidurinį išsilavinimą.

Buržuazijos valdymo metais Panevėžyje tebuvo pastatytos vos kelios kuklios pradinės mokyklos, kuriose sutilpo šiek tiek daugiau kaip 1,500 vaikų. Ir vėl norisi palyginti mokyklų statybų tempus Tarybų valdžios metais.

Gi nuo 1960 metų mieste pastatyta 15 naujų mokyklų ir priestatų už 5,867,136 rublius. O kur išlaidos mokymo priemonėms! Jų per penkmetį įsigyta už 1,663,369 rublius. Beveik organizacijos per paskutinius šešerius metus.

Vien šimet miesto biudžete švietimo poreikiams skirta 6,167,000 rublių. Atsakačius atlyginimus švietimo tinklo darbuotojams, lieka 2,353,000 rublių. Kaip skurdžiai atrodo 1939 m. miesto biudžetas, kai minėtam tikslui tebuvo skirta vos 21,017 litų.

Tokie yra Tarybų valdžios žingsniai liaudies kultūros srityje. Ir niekas nė nekalba apie inteligentijos perteklių. Priešingai, daroma viskas, kad kiekvienas būtų išsilavinęs.

A. Dargelis
(Sutrupinta iš
"Panevėžio tiesos")

Washington. — Justicijos departamentas sako pernai išmokėjęs \$800,000 privatiškiems advokatams, kurie teismuose gynė buvusius ir esančius valdininkus. Šiais metais reikėsia daug daugiau. Departamentas reikalauja net \$4,800,000!

* 1966 m. standartinis namas vienai šeimai JAV kainavo 20 tūkstančių dolerių, 1971 m. — apie 28 tūkstančius, o 1976 m. — 50,500 dolerių. Atitinkamai iki 43,300 dolerių pakilo ir vidutinė naujo namo kaina.

IŠ TARYBŲ LIETUVOS ATEISTŲ VEIKLOS

[Iš kairės] P. Pečiūra, K. Valašinas ir B. Jauniškis aptaria klubo veiklos gaires.

Vilniaus ateistų klubas "Ave, vital!" atšventė savo darbo penkmetį. Klubas vienija 32 buvusius buržuazinėje Lietuvoje laisvamanius, atsiskiusius religijos vienuolius, ekskunigus, lektorius — ateistus. Nariai susirenka kartą per mėnesį, tariasi, kaip geriau rengti paskaitas, propaguoti darbo žmonių tarpe ateistines žinias, recenzuoja ateistines knygas. Plačiau aptarta J. Ragauskio "Katalikų religinės šventės ir apeigos," S. Markonio "Netiesą sakote, kunige," o taip pat pasidalinta prisiminimais apie šiuos neseniai mirusius ateistus, nuėjusius gana sudėtingą kelią nuo kunigo iki kovotojo ateisto.

Klubas padėjo ruošti klau-

simų ir atsakymų vakarus Vilniaus A. Vienuolio, VII-je, XV-je ir kitose vidurinėse mokyklose, kur aktyviai dalyvavo klubo nariai, žinomi respublikoje ateistai P. Pečiūra, V. Balkevičius, A. Gaidys ir kiti. Panevėžio, Kauno ir Ukmergės rajonuose Knygos bičiulių rengtose ateistinėse priemonėse klubas pasiuntė dalyvauti profesorių K. Daukšą, P. Pečiūrą, J. Stankaitį. Su klubo nariais įdomūs susitikimai praversti aukštųjų mokyklų klubuose. Vilniaus V. Kapsuko universiteto "Akiratyje," Pedagoginio instituto "Ergo" priemonėse.

Pačiame "Ave, vital!" klube buvo surengta eilė susitikimų

su buvusiais laisvamaniais, mokslininkais, medicinos darbuotojais Joniškietis mokytojas K. Valašinas, ilgus metus buržuazinėje Lietuvoje dirbęs Laisvamanių etninės kultūros draugijoje, vienas iš jos organizatorių, redagavęs "Laisvąją mintį" papasakojo apie ano meto žymius laisvamanybės veikėjus dr. J. Šliupą, dr. J. Kairiūkštį. Nušvietė, kaip jis, apkaltintas "dievo įžeidimu," buvo net du kartus pasodintas į Kauno IX fortą. Supažindino su savo išleistomis knygomis "Klerikalizmas ir lietuviybė," "Lietuva kryžių šešėliuose," "Nuo perkūno iki bazilikos."

Susitikime su Vilniaus tarptautininkų klubu "Gaublys," to klubo pirmininkas, LTSR konservatorių docentas V. Kazlauskas organizavo disputą "Žmogiškojo mąstymo problema ir religiniai vaizdiniai." Diskusijų metu buvo pasikeista nuomonėmis apie pareigos, garbės, sąžinės ir laimės supratimą marksistinėje etikoje, religinių prietarų žalą, jų beprasmiškumą ir bažnyčios painiojamą žmonių ir dvasinio opskurantizmo pinkles. Dalyvaujant "Minties" leidyklos filosofijos ir ateizmo skyriaus vedėjui A. Beržinskui, aptartas sekančių metų leidybinis planas, siūlant padauginti ateistinių knygų leidimą, nes jų nuolat trūksta.

Br. Jauniškis
Vilniaus ateistų klubo
"Ave, vital!" pirmininkas

KRISLAI "LAISVEI" IŠ LIETUVOS

TIESIU TAIKYMU

Naujieji, 1977-ieji metai gimtojo krašto literatūros gyvenime prasideda dviem sukačtimis.

Sausio 5 d. būtų suėję 50 metų poetui Vladui Grybui (1927-1954). Sunku jį įsivaizduoti sulaukusį tokio amžiaus. Jo bendraamžių ir draugų atmintyje jis poetas išlikęs jaunu, tik dvidešimt septynerių metų. Ties šia

riba jis sustabdė savo gyvenimą ir kūrybą, nemaža padarė ir dar daugiau žadėjęs literatūrai.

Per trumpą kūrybos laiką — maždaug septynerius metus — V. Grybas spėjo išaugti ir žinomą lietuvių poetą. Savo kūryba jis stipriai "įsikirt" į pokario pirmojo dešimtmečio Lietuvos literatūros panoramą. Labai impulsu poetinė ir žmogiškoji jo prigimtis, audringas ir kategoriškas jo temperamentas kaip tik atitiko pokario socialinių lūžių, klasių kovos dvasią.

V. Grybas rašė daug, gyvai ir greitai reagavo į gyvenamojo meto įvykius ir aktualijas. Viena po kitos pasirodė jo eilėraščių knygos — "Tiesiu taikymu" (1949), "Priesaika" (1950 m.), "Taikos vardu" (1952 m.) Mirtis jį užklupo ruošiant naują poezijos rinkinį.

V. Grybas mūsų poezijoje pratęsė Janonio, Majakovskio, Montvilos tradicijas. Jis perkūrė jas pagal savo prigimtį ir laiką. Todėl įspaudė savitą pėdsaką lietuvių literatūroje.

Įdomu pabrėžti, jog V. Grybo ir jo kartos poetų — A. Jonyno ir J. Macevičiaus — pirmąsias knygas šiltai ir paskatinamai sutiko JAV pažangiųjų lietuvių spauda. 1950 m. "Šviesos" žurnale A. Bimba apžvelgė tų poetų pirmuosius rinkinius. Jų eilėraščius ne kartą spausdino ta pati "Šviesa," "Laisvė" ir kiti laikraščiai.

"... O buvo taip"

— Tokį pavadinimą turi levos Simonaitytės autoligrafinių pasakojimų pirmoji knyga, pasirodžiusi 1960 m.

Po to išėjo dar dvi — "Ne ta pastogė" (1962 m.) ir "Nebaigta knyga" (1965). Visos trys atveria priešais mus įdomų, dramatišką, kūrybingą Lietuvos TSR liaudies rašytojos Ievos Simonaitytės gyvenimą. Nuo pirmųjų kūdikystės įspūdžių Vanagų kaimė (dab. Klaipėdos raj.) iki 1941 m. birželio 22 dienos Kaune, kai hitlerinė Vokietija užpuolė Tarybų Sąjungą.

"Aš žmogus, daug matęs, daug kentėjęs ir nemokąs veidmainiauti, — sako rašytoja. Mano niekas neišgalvota, visa kas parašyta — matyta, girdėta, viskas patičios skaudžiai pergyventa. Ir ką parašiau, tą parašiau naujai kartai, teisingiau pasakius, ateinančioms kartoms, kad (. . .) stengtusi pakilti ir tapti gerais žmonėmis, naujais žmonėmis, ateities žmonėmis."

Tokios yra ne tik autobiografinės rašytojos knygos. Visa I. Simonaitytės kūryba — "pačios skaudžiai pergyventa," tikra, teisinga, skirta kilniam tikslui — daryti žmones geresniais ir gyvenimą geresnį. Už šitą savo kūrybos teisybę ir kilnią misiją I. Simonaitytė nusipelnė mūsų liaudies meilės ir pagarbos.

Sausio mėnesį minėjome jos šviesaus gyvenimo 80-me-tį. Stebinte stebina šios retos

rašytojos retas darbštumas ir kūrybingumas. Iš vaikystės, nekokių sveikatos, I. Simonaitytė iki šiol sukūrė daugiau kaip dešimt stambių romanų, apysakų ir kitų knygų. Pradedant jos vardą išgarsinusių romanu "Aukštųjų Simonų likimas" (1935 m.) ir baigiant neseniai (1972 m.) išleistu romanu "Paskutinė Kūnelio kelionė." Tarp jų rikiuojasi tarybiniais metais parašyta apysaka "Piktčiurnienė" (1953 m.), minėtos trys autobiografinės knygos, perkurtas dviejų tomų romanas "Vilius Karalius" (1956 m.), memuarinių apsakymų rinkinys "Gretimos istorijėlės" (1968 m.) ir kt.

Kilusi iš Klaipėdos krašto, rašytoja ir savo kūryboje vaizduoja to krašto žmonių gyvenimą — istoriją ir paskutiniuosius laikus. Vaizduoja su meile ir teisingai. "O buvo taip" — sako rašytoja, ir tikime, kad buvo taip, kaip parašė Ieva Simonaitytė. Ir kaip dar parašys: savo gyvenimo 80-metį mūsų literatūros klasikė sutinka nesudėjusi rankų. Ji toliau rašo. Palinkėkime jai šviesaus įkvėpimo ir sveikatos. Tegu gyvuoja mūsų literatūros ir liaudies labui, mūsų mieloji Lietuvos-TSR liaudies rašytoja Ieva Simonaitytė!

A. Aukštaitis

I. Simonaitytė sveikina respublikos kultūros ministras J. Bielinis [kairėje] ir liaudies rašytojas J. Baltušis.

Vilniuje, Meno darbuotojų rūmuose, įvyko liaudies rašytojos Ievos Simonaitytės 80 metų jubiliejaus minėjimas. Jai buvo įteiktas Tautų draugystės ordinas. A. Palonio nuotrauka

Naujoji Klaipėda

V. Kapočiaus nuotr.

KAI GAMYBA SIEJAMA SU GROŽIU

Vaziuokite skersai ir išilgai Lietuvos, visose pakelėse jus sveikins sodais ir darželiais pasidabinusios naujojo kaimo sodybos, kur buvusios šiaudiniai stogais dengtos bakūžės baigia pakeisti dailius mūriniai ar mediniai pastatai.

Ne tik kolūkiuose ar tarybinuose ūkiuose, bet ir pramonės įmonėse, statybose netrūksta žmonių, besirūpinančių grožiu ir jaukumu savojoje gamykloje savo darbo vietoje. Vienas tokių entuziastų — Renoldas Ramonas, Kėdainių rajono Sėtos sūrinės meistras.

Sioje didžiulėje Sėtos sūrinėje teko būti prieš keliolika metų ir kaip tik šiomis dienomis. Per tą laiką įmonė taip pagražėjo, kad ją dabar sunku beatpažinti. Koridorių ir darbo kambarių sienos meniškai dekoruotos, pagal seną lietuvišką stilių pagaminti stalai, žvakidės ir kiti reikmenys. Degustacinėje dėmesį patraukia solidus, tautiniai ornamentais dekoruoti židiniai. Sioje patalpoje, kurioje tiriama ir nustatinėjama pieno produktų kokybė, svečias pasijaučia tarytum didžiulėje prabangoje seklyčioje ar senovės lietuvių pilies menėje.

Noras sukurti savo įmonėje jaukumą ir grožį išryškėjo jau pirmaisiais R. Ramono darbo metais, kai 1961 m. jis atėjo meistro pareigoms į Ukmergės sviesto gamyklą. Ir skurdi gi buvo tada toji gamykla, įrengta nepritaikytose patalpose, su pasenusiais įrengimais. Pasitelkęs kolektyvą, R. Ramonas sutvarkė patalpą, papuošė darbo vietas.

Naujoji moderni Ukmergės sviesto gamykla jau įgudusiam meistrui atvėrė plačius kūrybinį džiaugsmą masinančius darbo horizontus. Dar prieš duodant gamyklai pirmąją produkciją, meistro rūpesčiai įmonės teritoriją papuošė gėlės, dekoratyviniai krūmai, medeliai. Nebeatpažįstamas tapo ir naujosios sviesto gamybos įmonės interjeras.

Dauguma ukmergiškių ar iš kitur atvykusių svečių tokiais R. Ramono užmojais grožėte grožėjosi, tačiau atsiradavo ir tokių, kurie lyg ir suabejodavo: — Kai vyresnysis meistras niekučiais užsiiminėja, ar tai tik neatsilieps gamybos sėkmei? ..

Tačiau metai kiti, ir visokie skeptikai susilaukė tinkamo

atkirčio. Apie tai byloja kad ir šie faktai.

... 1968 metais Zitomire įvykusioje sąjunginėje sviesto kokybės apžiūroje konkurse Ukmergės sviesto gamykla laimėjo antrąją prizinę vietą ir premiją ...

... TSRS Liaudies ūkio pasiekimų parodos Vyriausiasis komitetas už geros kokybės pieno produktų gamybą Ukmergės sviesto gamyklos meistrą Renoldą Ramoną apdovanojo bronzos medaliu ...

... Puikiai pasirodęs sąjunginiame pieno pramonės darbuotojų socialistiniame lenktyniavime, Ukmergės sviesto gamyklos vyresnysis meistras R. Ramonas apdovanotas TSRS Mėsos ir pieno pramonės ministerijos garbės raštu, jam suteikiamas aukščiausios klasės meistro vardas ...

Panašus R. Ramono darbo stilius ir šiandien. Kėdainių rajono Sėtos sūrinėje taip pat puikūs jo gamybinio darbo rezultatai. Ir čia jis nepamiršo ieškoti grožio savo darbo vietoje, jį kurti ir skleisti.

Tradicinėje Lietuvos pieno pramonėje meistras R. Ramonas šiandien turi nemažą būrį pasekėjų.

Inocentas Jasilonis

KAIP ŽEMDIRBYSTĖJE TURTUS NEŠA MOKSLAS

Plungės rajono "Socialistinio kelio" kolūkio žemdirbiai jau kelinti metai gauna po 40-50 centnerių grūdų iš hektaro. O dar ne vienas vyresnysis žmogus gerai prisimena, kokių čia būtų krūmynų ir kempynų. Ir švaresnis laukas kur žemaitijoje, rūgščios, kurias reikia kalkinti.

Neretai svečiai apsilankiusiam šiose apylinkėse, kyla klausimas, kodėl būtent šiame kolūkyje derliai geresni už kaimynų, perteklius pašarų, kuris leidžia turėti daug gyvulių ir gauti iš gyvulininkystės dideles pajamas. Atsakymo ilgai ieškoti netenka, susipažinus su šio kolūkio ilgamečiu pirmininku Antanu Jarumbauskiumi. Jis ne tik sumanus darbų organizatorius, bet ir uolus mokslo naujovių šalininkas, mokslininkas.

Lietuvos Žemės ūkio akademija Kaune Jarumbauskis baigė neakivaizdinio būdu, kitaip sakant, mokėsi ir dirbo. Vėliau ūkyje įsirengė bandymų sklypus ir ėmė tyrinėti, kokių poveikį augalams turi vienos ar kitos trąšos. Betyrinėdamas nustatė geriausius tręšimo variantus, išbandė daugelį javų

veislių. Savo tyrinėjimų rezultatus, vadovaujamas profesorės Jadvygos Monstvilaitės, kolūkio pirmininkas apibendrino mokslinėje disertacijoje ir, sėkmingai ją apgynęs, gavo žemės ūkio mokslų kandidato laipsnį. Taip pat, prastas, kaimo vaikas, kanda tik svajojęs apie gimnazijos suolą, tapo mokslininku. Jo tyrinėjimų rezultatais dabar plačiai naudojami daugelio kitų ūkių specialistai.

Jarumbauskis — ne kokia ypatinga išimtis Lietuvos kaimo. Tame pačiame Plungės rajone žemės ūkio mokslų kandidato laipsnis suteiktas ir kitam ūkio vadovui Mykolui Pronskui, kuris savo mokslinėje disertacijoje apibendrino ilgų metų tyrinėjimus ir pateikė rekomendacijas, kaip padidinti kultūrinių pievų ir ganyklų derlingumą.

Siuo metu žemės ūkio gamybai Tarybų Lietuvoje vadovauja beveik šimtas mokslininkų vardus turinčių žmonių. Visi jie buvę Lietuvos Žemės ūkio bei Veterinarijos akademijų auklėtiniai. Žemės ūkio šakų mokslo tyrimo institutuose, neakivaizdinėje aspirantūroje mokėsi dar penkios dešimtys ūkių vadovų ir specialistų, kurie artimiausiais metais ruošiasi

apginti disertacijas ir gauti mokslinius laipsnius. Tai didelė jėga kaime, laiduojanti jo pažangą, ypač dabar, kai žemės ūkis taip sparčiai pramonėja.

Glaudžius ryšius su ūkiais palaiko ir tie mokslininkai, kurie yra atsidėję vien moksliniam darbui. Jų pajėgos suteiktos Žemdirbystės, Mechanizacijos ir elektrifikacijos, Gyvulininkystės, Hidrotechnikos ir melioracijos bei Žemės ūkio ekonomikos mokslo tiriamuosiuose institutuose, taip pat Lietuvos Mokslų akademijoje. Juose respublikos žemės ūkio labai darbuojasi apie 700 mokslo žmonių.

Mokslo nešama pažanga laiduoja tai, kad natūraliai mažėjant žemės ūkyje dirbančių žmonių skaičiui, Tarybų Lietuvos žemės ūkis kasmet patiekia vis daugiau produktų. Ir pats darbas laukuose bei fermose mokslo dėka tampa lengvesnis ir patrauklesnis. J. Bagdanskis

* Pirmą kartą rusų kalba buvo pradėta dėstyti JAV universitetuose 1896 metais. Dabar rusų kalba dėstoma 207 Amerikos universitetuose ir koledžuose.

Lietuvos medikai ne tik ruošia gydytojų tūkstančius — jie garsėja pasauliniu mastu

VYT. ALSEIKA,
mūsų bendradarbis Vilniuje

Svarbi įstaiga Kauno Mickevičiaus gatvėje

Pokario metais tas mielas miestas Kaunas virto dviejų svarbių specialybių kalvėmis — ruošiami ne tik inžinieriai, bet ir gydytojai. Mickevičiaus gatvėje seniau veikė universiteto medicinos fakultetas, o nuo 1951 m. ten savarankiškai veikia Kauno medicinos institutas. Jis jau išleido tūkstančius gydytojų, kitų medicinos specialistų. Jo studentų beveik tiek pat, kiek burž. Lietuvos laikmečiu buvo iš viso studentų universitete. O dabar šio instituto praeitorius doc. V. Kuzminskis štai ką pasakoja apie instituto atsiradimą.

1922 m. Kaune buvo įsteigtas universitetas, be kitų, buvo ir medicinos fakultetas. Nuo 1922 iki 1940 m. medicinos fakultetą baigė 680 gydytojų (palyginimui — teisininkų baigė 959). 1939 m. atidarius Vilniaus universitetą, iš Kauno buvo perkelti keli fakultetai. Gi 1940 m. medicinos fak. farmacijos skyriaus I ir II kursai.

1941-1944 m. nacių okupacijos metu abu universitetai pergyveno didelius sunkumus. 1943 m. buvo visai uždaryti. Pokaryje, 1950 m. Kauno universitete jau veikė medicinos, farmacijos fakultetai. Kaune nutarus sutelkti medicinos ir technikos specialistų ruošimą, čia nuo 1951 m. pradėjo savarankiškai veikti Kauno medicinos institutas. Jo centras — tie patys, kaip prieš karą, rūmai Mickevičiaus gatvėje.

Labai pasikeitė medicinos kadrų paruošimas

Pradžioje šiame institute veikė du fakultetai: gydomasis ir farmacijos-stomatologijos. 1968 m. farmacijos-stomatologijos fakultetas pertvarkytas į atskirus fakultetus, o 1969 m. gydomasis fak. į atskirus teorinės ir klinikinės medicinos fakultetus. Nuo 1961 m. institutas pradėjo ruošti medikus — biofizikus.

O dabar tegul kalba ilgamėtis instituto rektorius akademikas, prof. Z. Januškevičius. Jo tokia nuomonė apie buvusį prieš karą Kauno universitetą:

— Mums visiems brangi šeima, iš kurios kilome ... Tai buvo neturtinga, bet gana darni ir gera šeima, išmokusį mus darbštumo ir humanizmo, sukūrusi ir perdavusi gražias tradicijas. Rektorius priminė, kaip būrė Lietuvos vyriausybės nenorėjo labiau materialiai remti medikų ruošimą ir ypač po to, kai spauda ėmė diskutuoti klausimą "ar galės Lietuvoje pragyventi 2,000 gydytojų." Mokslo studentams anais laikais kainuodavo brangiai. O štai ką kalba skaičiai:

Aną Medicinos fakultetą sugėbėjo baigti tik 37,6 proc. įstojuojų 1922-1937 m. Daugelis mokėsi 10, net 15 metų ... Ir vis dėlto, pažymėjo prof. Januškevičius, tas senasis fakultetas "sugėbėjo Lietuvai duoti 680 gydytojų, 380 stomatologų ir 150 farmacininkų, kurių paruošimas, atsižvelgiant į to meto mokslo lygį, buvo tikrai geras.

Tada vidutiniškai per metus fakultetas išleisdavo 38 gydytojus, 21 stomatologą ir 8 farmacininkus. Na, o pokario metais Kauno medicinos mokykla išleisdavo kasmet po 200 gydytojų (dabar — daugiau kaip 400). Anais

laikais stipendijas (scholarships) gaudavo 3-4 proc. visu med. studentų, o dabar — net trys ketvirtadaliai. Mokslo išlaidos per 6 metus.

Prof. Januškevičius — įdomi asmenybė

Nuo 1951 m. pirmuoju instituto direktorium buvo prof. J. Kupčinskis (jis mirė 1971 m.), o nuo 1953 m. ligi šiol instituto rektorium yra prof. Z. Januškevičius.

Tai labai įdomus asmuo, taip pat įdomus ir jo gyvenimo kelias. Jis yra gimęs 1911 m., 1935 m. baigęs Kauno universitetą, 1936-1940 m. buvo Kuršėnų sveikatos punkto vedėjas. 1940 m. jis ordinatorius Kauno universiteto vidaus ligų klinikoje. 1942-1944 m., karo su Hitlerio Vokietija laikotarpy, jis Rusijoje fronto gydytojas, mūšių prie Oriolo ir Nevelio dalyvis. Jis pasakoja apie tai, kaip tarybinė medicina karą metu darė tiesiog stebuklus — antai kai vyko žiaurus karas, tai 72 proc. sužestų tarybinių karių ir 90 proc. visų susirgusių karių sugrįžo į kuoatę, taigi toliau kariavo.

Nuo 1944 m. sekė nuolatinis Januškevičiaus kilimas moksle, pareigose. Partijai jis priklauso nuo 1951 m. Svarbi data, tai 1959 metais — tuo laiku jis šiame institute suorganizavo centrinę moksline laboratoriją, kurioje tiriamos priemonės kovai su širdies ir kraujagyslių susirgimais. Rektorius — akademikas, jis dabar yra ne tik Lietuvos Mokslų akade-

Sirdies kraujagyslių sistemos fiziologijos ir patologijos mokslinio tyrimo institutas prie Kauno medicinos instituto — respublikos kardiologinis centras.

Instituto mokslininkai, vadovaujami TSRS Valstybinės premijos laureato akademiko Z. Januškevičiaus ir jo mokinio, profesorius J. Blužas, parengė Pasaulinės sveikatos apsaugos organizacijos koordinuotą širdies išeminės ligos pirminės profilaktikos programą. Pasitelkiant naująsią aparatūrą, čia taikomi šiuolaikiniai gydymo ir ligonių reabilitacijos metodai. Daugiau kaip 90 procentų žmonių, kuriuos ištiko miokardo infarktas, sugrąžinti pilnaverčiam gyvenimui.

Nuotraukoje: akademikas Z. Januškevičius ir instituto direktorius profesorius J. Blužas su savo bendradarbiais.

M. Ogajaus nuotrauka

mijos, bet ir TSRS Mokslų akademijos tikrasis narys.

Dar jaunystėje jis turėjo gražų balsą. Sakoma, kad jis puikiai atlikto "Rigoletto" operos pagr. partiją ... o jo kolegos puikiai prisimena, kai rektorius išpildydavo solo partijas instituto chorui koncertavus ...

Daug dėmesio širdies, kraujagyslių susirgimams

Januškevičius visą savo širdį atiduoda, šalia instituto, ypatingai šio instituto mokslinei įstaigai, įkurtai 1969 metais — ilgo pavadinimo — širdies ir kraujagyslių sistemos fiziologijos ir patologijos institutui, jo — mokslinio tyrimo institutui. Jis veikia 1959 m. įsteigtos minėtos

laboratorijos pagrindu. Dabar šiame institute dirba daugiau šimto darbuotojų: gydytojų, inžinierių, biofizikų, matematikų ir kt. Institutas nagrinėja pagrindines tokias problemas: hipertonišią ligą, aterosklerozę ir koronarinę nepakankamumą, reumatą ir šanarių ligas, kibernetikos taikymą medicinoje, biologiskai aktyvias medžiagas. Institutas turi savo skyrių Palangoje. Pastaruoju metu institutui vadovauja prof. J. Blužas (g. 1928 m.).

Taigi, Medicinos institute Kaune ne tik ruošiami gydytojai, bet vyksta ir nepaprastai svarbus mokslinis-tiriamasis darbas.

(Pabaiga sekamam num.)

DIRBTINIS MEDUS: KUO JIS SKIRIASI NUO NATURALAUS BIČIŲ MEDAUS

Medus yra seniausias saldimynas, žmonijos žinomas nuo neatmenamų laikų. Žaliava natūralaus bičių medaus gamybai yra žiedų nektaras, kuris susideda iš 10-50% cukraus, įvairių rauginių medžiagų, eterinių aliejų, vitaminų, mineralinių druskų ir kitų vertingų medžiagų. Bitės surinkta žiedų nektaras dar praturtina savo seilės turimais fermentais. Šių fermentų poveikį nektare esantis cukrus (disacharidas) suskyla į dvi molekules: prasto cukraus (monosacharido); gliukozės ir fruktozės. Cukraus skilimas prasideda, bitė skrendant nuo žiedo į avilį, ir tęsiasi, kol medus subręsta. Gaminantis medui iš nektaro, dalis rauginių medžiagų, esančių nektare, oksiduojasi, pakinta destruktyviai ir intensyviai garinamas vanduo, kurio nektare per 50%. Kai vandens lieka 18-20%, medaus gamyba baigta, jis uždarymas vašku.

Įvairių augalų žiedų nektaras yra skirtingas, todėl ir medaus rūšys skiriamos pagal tai, iš kokių augalų žiedų surinktos. Išaiškinta medaus cukrų sudėtis, kuri atskirose medaus rūšyse skiriasi tik kiekybiškai. Meduje vidutiniškai yra 75% invertuoto cukraus, susidedančio iš gliukozės ir fruktozės, 2% sacharozės, apie 3% dekstrinų, 18-20% vandens, šiek tiek baltyminių, aromatinių ir dažančių medžiagų, organinių rūgščių, vitaminų C, B₁, PP, H, K, E, mineralinių, fermentų, biologiškai aktyvių medžiagų ir kt.

Mitybinio atžvilgiu medus yra vertingas maisto produktas dėl jo sudėtyje esančių lengvai organizmo pasisavinamų cukrų, dėl vitaminų, mineralinių druskų, mikroelementų ir kitų vertingų maisto medžiagų. Tačiau maistui jį reikia vartoti saikingai. Medus vertinamas ir dėl gydomųjų savybių, kurios, suprantas, išaiškinus biologiškai aktyvias medžiagas. Medus kaip vaistas taip pat turi būti vartojamas labai saikingai (MG 1976 m. 7 nr.).

Medaus cheminės sudėties nustatymas ir jo gaminimo eigos išaiškinimas jau senokai skatino pabandyti gaminti dirbtinį medų. Kadangi meduje gliukozės ir fruktozės yra vienodai, o skylančios sacharozės (dažniausiai citrinos) ir kaitinama, kol sirupas sustirėja. Sacharozė, prisijungdama vandenį, skyla į gliukozę ir fruktozę. Vyksta pati reakcija, kaip ir žiedų nektare, veikiant bičių seilės esantiems fermentams, tik šiuo atveju katalizatoriumi vietoj bičių seilių fermentų yra citrinos rūgštis, o žaliava vietoj žiedų nektaro — cukraus sirupas. Pasigaminęs gliukozės ir fruktozės mišinys, vadinamas invertuotu cukrumi, ir sudaro dirbtinio medaus pagrindą. Į gautą sirupą pridėjus natūralaus medaus arba jo esencijos, jis pasidaro panašus į bičių medų.

Nuo natūralaus medaus dirbtinis medus skiriasi tuo, kad jame nėra vitaminų, gamtinių aromatinių ir anti-

biotinių medžiagų, mineralinių druskų, mikroelementų, fermentų ir kitų biologiškai aktyvių medžiagų. Mitybinio atžvilgiu dirbtinio medaus kaloringumas prilygsta natūralaus medaus kaloringumui, bet jo mitybinė vertė negali prilygti natūraliam medui, nes jame nėra aukščiau minėtų normaliai organizmo gyvybinei veiklai būtinų medžiagų. Dėl to jis neturi ir gydomųjų savybių.

Dirbtinis medus yra vartojamas maistui vietoj natūralaus medaus. Tinka konditerijos gaminiams, gamintiems natūralaus medaus pakaitalais, gero- kai sumažina jų savikainą. Konditerijos gaminiai su medumi ilgiau išlaiko drėgmę, nesudžiūva.

Biol. m. k. M. Pečiukonienė

Kaltinamas

B. Maikovskis [1941]

naciškoje uniformoje

Jis yra latvis. Jis karo pabaigoje pabėgo su naciais į Vokietiją, o iš ten į Jungtines Valstijas. Dabar Maikovskis gyvena šalia New Yorko, Mineola, Long Island. Jau seniai Amerikos pilietis.

B. Maikovskis kaltinamas, kad jis karo metu buvo nacių agentas ir uoliai vykdė hitlerininkų įsakymą sunaikinti visus Latvijos žydus.

Si Maikovskio nuotrauka paimta iš žydų dienraščio "Freiheit" (vas. 6 d.).

KANADOS ŽINIOS

Dalyvaukit
"Krikštynose"

Toronto. — Toronto Lietuvių Sūnų ir Dukterų Klubas Inc. ruošia savo "krikštynas" kovo 26 dieną. Bus puikus balius. Jis įvyks 160 Claremont St., vakare. Visi nariai ir simpatikai būtinai dalyvaukit. Įžanga tik \$4.00.

Sis klubas susitvėrė iš Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos narių. Priežastis šio klubo atsiradimo yra tokia:

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugija yra grynai pašalpinė organizacija. Jei narys miršta, tai draugija netenka nario. Niekas negali perimti jo narystę, nors lieka visa eilė šeimos narių. Tokiu būdu draugija vis mažėja ir mažėja. Kad to išvengus, 1975 metų balandžio 6 dieną, Toronto kuopos susirinkime, buvo iškelta mintis, kad reikia ieškoti būdų, kad miręs narys galėtų pervesti savo narystę kam nors iš vaikų ar giminių bei draugų. Ypač kai kuopa turi nuosavą namą. Buvo išrinkta 10 narių, kuriems buvo pavesta pasitarti su advokatu tuo reikalu. Ir štai kokie rezultatai:

Advokato patarimu, buvo sudarytas Toronto Lietuvių Sūnų ir Dukterų Klubas, jo vardu išgautas čarteris. Pagal čarterį, šio klubo nariais automatiškai tampa visi Sūnų ir Dukterų Draugijos Toronto kuopos nariai, kurie buvo gerame stovyje 1975 metų balandžio 6 dieną. Kaip šio klubo nariai, automatiškai tampa ir namo šeimininkai.

Nariai, kol gyvi, negali savo teisių perleisti kam kitam. Atsitikime mirties, jie gali testamentu pervesti kam nors iš vaikų, o jei neturi vaikų, tai kam nors iš giminių ar draugų. Jei paveldėtojų būtų bent keli, tačiau tik vienas iš jų gali gauti narystę ir balsą.

Taigi, tokiu būdu, organizacija neis mažyn. Kita, ji jaunės, nes mirusiųjų vietą užims jų vaikai.

Kai buvo išgautas čarteris ir paruoštas konstitucijos projektas, buvo suauktas specialus klubo narių susirinkimas, kuriame buvo išrinkti direktorių taryba iš 9 narių. Į tarybą įeina J. Sinkūnas, J. Morkis, A. Sodoniene, J. Yla, P. Daugėla, J. Morkūnas, J. Zulus, S. Poškus, S. Kuisis.

Siame susirinkime buvo pasiūlyta, kad klubas surengtų savo "krikštynas" — balį. Taigi, šis balius ir įvyks kovo 26 dieną, 160 Claremont St., vakare. Mirė stauga, nuo širdies smūgio. Labai skaudu netekti tokios jaunos ir malonios moters.

LIGONIAI

Draugei A. Pažerienei buvo amputuota koja. Draugė pergyvena didelius skausmus.

Draugei S. Berlinskienei buvo padaryta operacija ant vidurių.

Draugė Mikasė Berškienė taipgi turėjo operaciją.

Visa eilė torontiečių yra ilgalaikiai ligoniai, kaip tai: A. Daukantas, Ch. Povilaitis, P. Jakūnas, J. Rožukas, M. Karalis. Gal yra ir daugiau, tik man yra nežinomi.

ISMOTERŲ KLUBO VEIKIMO

Toronto Lietuvių Moterų Klubas turėjo susirinkimą vasario 6 dieną. Susirinkimas buvo gana skaitlingas, nežiūrint šalto oro. Narės užsimekėjo duokles. Sekretorė padarė apžvalgą iš praėjusių metų klubiečių veikimo. Praėjusią vasarą buvo suruoštos dvi

tuoti, bet iš karto jina nesutiko. Tačiau vėliau koja turėjo nupiauti.

Jos gyvenimo draugas Juozas, kuris yra jau keli metai netekęs atminties, viską pamiršta, pasiliko namie vienas. Todėl ji turėjo atiduoti "prieglaudą." Kai Juozas buvo sveikas, buvo labai veiklus tarptautiniame darbininkų judėjime. Tai draugiškas, rimto būdo draugas.

Labai gaila jo ir žmonos. **Velėna**

A. J. Morkis su žmona jau išvažiavo į Meksiką porai savaitių.

Birutė ir Edward Jurzgak (?-Red.) iškriko į Floridą taip pat porai savaitių.

Laimingų atostogų ir sveikiems sugrįžti. **V-a**

Įvykęs Sūninės susirinkimas buvo gana skaitlingas.

Moterys irgi turėjo savo susirinkimą ir visus pavaišino skaniais pyragais ir kava.

Centro Komitetas pateikė raportą, pranešdamas, kad jo žinioje randasi \$35,525.65, neskaitant kaucijų, kurių yra 550.

Sekantis kuopos susirinkimas, įvyks kovo 6 dieną, 2 val. p. p.

1-mos kp. sekr. T. Rimdžiūsis

Torontiečių
kronika

MIRĖ JOANA
ALKSNINIENE

Sausio 21 dieną mirė Joana Alksniniene, Petro Alksninio žmona (Petras yra torontiečiams gerai žinomo Sūnų ir Dukterų Draugijos kuopos veikėjo Petro Alksninio sūnus.) Nuliūdime liko jos vyras Petras, sūnūs Petras ir Danielius, dukterė Rebeka ir daugelis giminių ir draugų.

Joana buvo vos 43 metų amžiaus. Buvo labai maloni, draugiška moteris. Mirė staiga, nuo širdies smūgio. Labai skaudu netekti tokios jaunos ir malonios moters.

LIGONIAI

Draugei A. Pažerienei buvo amputuota koja. Draugė pergyvena didelius skausmus.

Draugei S. Berlinskienei buvo padaryta operacija ant vidurių.

Draugė Mikasė Berškienė taipgi turėjo operaciją.

Visa eilė torontiečių yra ilgalaikiai ligoniai, kaip tai: A. Daukantas, Ch. Povilaitis, P. Jakūnas, J. Rožukas, M. Karalis. Gal yra ir daugiau, tik man yra nežinomi.

ISMOTERŲ KLUBO VEIKIMO

Toronto Lietuvių Moterų Klubas turėjo susirinkimą vasario 6 dieną. Susirinkimas buvo gana skaitlingas, nežiūrint šalto oro. Narės užsimekėjo duokles. Sekretorė padarė apžvalgą iš praėjusių metų klubiečių veikimo. Praėjusią vasarą buvo suruoštos dvi

klubiečių išvykos (piknikai). Lapkričio 21 buvo sėkmingas kultūrinis pobūvis, kuriame detroitietė advokatė S. Masytė pademonstravo filmus apie gimtąjį kraštą, už ką klubietės buvo jai labai dėkingos.

Buvo išduotas pranešimas apie buvusius ir esamus ligonius.

Klubas, kaip ir visuomet, parėmė spaudą ir kitus visuomeninius reikalus finansiniais.

Buvo užtvirtinta esamoji valdyba: pirmininkė — A. Guobienė, sekretorė — A. Ylienė, finansų sekretorė — A. Poškienė, išdo globėjos — M. Daugėlienė ir I. Rukienė. Parengimų komisija — J. Kuisienė ir I. Rukienė.

Susirinkimas nutarė suruošti šiltesnius pietus kovo 8 dieną, ryšium su tarptautine moterų diena.

Po susirinkimo buvo vaizdžiai skanėšais ir kavute, parengimų komisijai patarnaujant.

Buvo pavaišinti ir vyrai, kurie buvo dar pasilikę po Sūnų ir Dukterų Draugijos susirinkimo.

Siame susirinkime turėjome viešnią iš New Lowell. Tai draugė E. Laurusevičienė, kuri su savo vyru lankėsi Toronte ryšium su giminės laidotuviemis. **A. Ylienė**

PAKVIETIMAS

Toronto Lietuvių Moterų Klubas ruošia pietus kovo 8 dieną, antradienį, 1 valandą dieną, sąryšyje su tarptautine moterų diena. Bus paruošti skanūs pietūs, taipgi bus dedamos pastangos turėti kalbėtoją. Nors trumpai bus apžvelgta moterų nuėitas kelias už lygias teises, taipgi kas moterims stovi priešakyje.

Kviečiame skaitlingai atsilankyti į šį parengimą. Savo atsilankymu pagerbsite moteris.

Parengimas įvyks Sūnų ir Dukterų Draugijos salėje, 160 Claremont St.

Kviečia Rengėjos

PRANEŠIMAS

LLD Toronto kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, vasario 24 d. 2 val. p. p., 160 Claremont St. Prašome visus narius dalyvauti, nes turime labai svarbiu reikalu aptarti.

Kp. Valdyba

Montreal, Que.

LIGONIAI

M. Kavalienienė, netikėtai puolusi sulaužė dešinę ranką.

J. Remeikienė, turėjo kojos operaciją Reddy Memorial ligoninėje.

St. Pečiukaitis, turėjo operaciją Cardinal Institute ligoninėje.

M. Čeponienė, staigiai išvežta į Montreal General ligoninę.

A. Laurinaitis iš Vilimordo išvežtas į Queen Elizabeth ligoninę.

M. Čičinskas, staigiai susirgo, išvežtas į Montreal General ligoninę.

Linkiu ligoniams greit pasveikti. **J-na**

MIRUS

Antanui Šerpyčiui

Toronte (velioniu A. ir G. sūnui), giliai užjaučiamame velionio mylimą sesutę — **Terese Richrath [Šerpytę]**, pergyvenančią skausmingą valandą Žmona, artimus giminaičius M. M. Gudus ir visus artimuosius.

J. E. Petrauskai B. M. Salčiūnai
L. P. Kisieliai J. E. Urbanavičiai
A. E. Morkevičiai F. A. Suplevičiai
P. Bendžaitienė M. Jonušienė
A. K. Keršiai Ch. A. Juškai
J. N. Norris S. Petronienė
E. Juraitienė V. Zavišienė

Montreal, Canada

IVAIRENYBĖS

° Zinomas Anglijos seifų išlaužėjas Klaidas Karnė, dešimt metų atbuves kalėjime, paprašė kalėjimo vadovybės, kad jam leistų dar tris savaites pasilikti. Mat, turėjo prasidėti "Anglijos kalėjimų Aukso taurės" turnyras, o Karnė — futbolo komandos centro puolėjas. Kalėjimo administracija, suprasdama komandos nerimą, Karnės prašymą patenkino.

° Norėdamas patikrinti, kaip igyvendinama vadinamoji sveikatos apsaugos programa nepasiturintiems amerikiečiams, senatorius Frenkas Mosas persirengė padėvėtais rūbais ir nuvyko į vieną Los Andžeso ligoninę. Laboratorinei šlapimo analizei Mosas davė skysto tualetinio muto. Laboratorijos atsakymas — "normalus."

Kitam senatoriaus patikėtiniui, kuris puikiausiai regi, okulistas išrašė tris poras akinių. Trečiam buvo "pada-ryta" rentgeno nuotrauka,

kai aparato kasetėje nebuvo fotoplokštelės.

° Viename Anglijos zoologijos sode lūtė, ištraukusi per groty plyšį 3 metų berniuką Brandoną Heitą, neatsargiai prisitartinusi prie narvo, turėjo pasitraukti, kai ją puolė įniršusi mažylio motina ir dvi jos draugės. Nusiauvusios batų, moterys įvarė plėšrūnę į kampa ir išlaisvino berniuką. Išgąsdinta lūtė sunegalavo...

° Daugiau kaip 2000 prancūzių šeimininkų apgavo sukčiai, pardavinėję "stebuklingas keptuves," kurios padeda išvengti širdies negalavimų ir nutukimo. Reklama tvirtino, kad šios keptuvės sudegina riebalus, gaminant valgius, nieko nepakenkdamos jų skoniu. "Nepaprastomis keptuvėmis" susidomėjo policijos ekspertai nustatė: nuo paprastųjų jos skiriasi tuo, kad yra šešis kartus brangesnės.

ALBERTSON, N. Y.

Mirus

Aleksandrui Veličkai

Reiškiame nuoširdžią užuojautą jo žmonai Domicelei, sūniui Justinui, marčiai Marcia, anūkėms ir visiems kitiems giminėms bei draugams.

Linkime Jums ištvermingai pergyventi šias skaudžias valandas netekus brangaus žmogaus.

SOFIJA ir JURGIS STASIUKAIČIAI
Fairview, N. J.

ST. PETERSBURG, FLA.

Mirus

Ferdinandui Haines

Reiškiame nuoširdžią gilią užuojautą dukterims Joyce Mellinger, La. Grange, Ill., ir Harriet Hackhel, Lombard, Ill., seseriai V. Jurgaitienei Lietuvoje, jų šeimoms ir visiems kitiems artimiesiems bei draugams.

L. L. D. 45 KP. VALDYBA ir NARIAI

ST. PETERSBURG, FLA.

Mirus

Antanui Antanavičiui

Reiškiame gilią užuojautą seseriai Lietuvoje, giminiams Hazleton, Pa., ir kitiems giminėms Brooklyn, N. Y., bei artimiesiems ir draugams.

L. L. D. 45 KP. VALDYBA ir NARIAI

TORONTO, ONT., CANADA

Mirus

Joanai Alksninienei

Reiškiame gilią užuojautą jos vyrui Petriui Alksniniui, jos vaikams ir visiems kitiems šeimos nariams ir giminėms bei draugams, taipgi liūdime netekę jaunos draugės.

M. Stabingaitė

P. Kuncė

J. M. Mileriai

K. Keveža

J. A. Ylai

J. R. Kuktarai

O. Vilkelienė

J. M. Masiokai

E. Masėda

E. Jarienė

P. M. Pūrai

O. Petkauskas

O. Židžiūnienė

P. M. Daugėlai

V. Povilaitienė

S. A. Poškai

E. Bulzgienė ir sūnus

Ch. A. Narusevičiai

J. E. Maskeliai ir sūnus

J. O. Zuliai

A. Povilaitis

P. O. Pajuodžiai

M. A. Guobai

S. E. Paberaliai

V. Masienė

P. Bėpirštis

J. B. Mingelai

Ch. Morkūnas

O. Vaičiulienė

K. Ragauskienė

A. Pažeriene

S. J. Kuisiai

J. B. Morkūnai

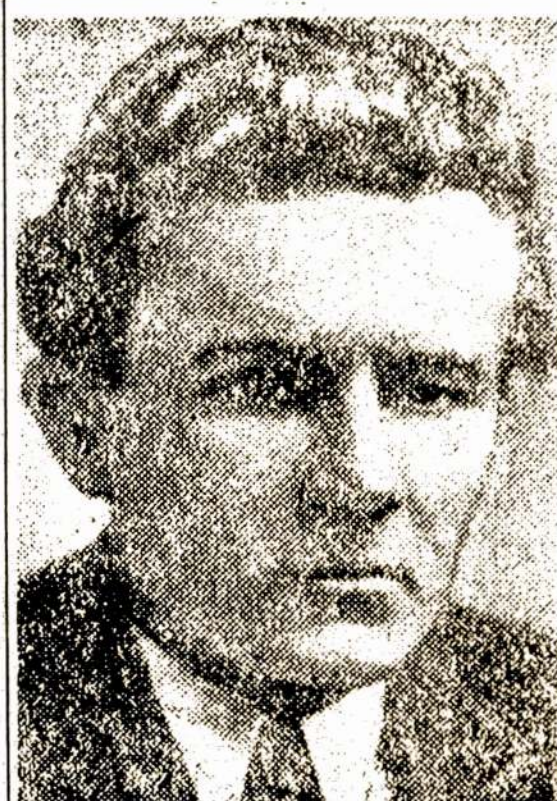
V. Rimdeika

T. Rimdžiūsis

H. Skurdėlienė

M. Vaitkienė

ŽINIOS IS LIETUVOS

Vytauto Montvilos
atminimui

Vytautas Montvila

Lietuvos darbo žmonės plačiai paminėjo įžymaus lietuvių poeto Vytauto Montvilos gimimo 75 metų jubiliejų.

Kaune, prie Septintojo forto, kur 1941 metų liepos 19 dieną buvo nužudytas Vytautas Montvilas, gausiai susirinkę kauniečiai pagerbė poeto revoliucionieriaus atminimą, padėjo gėlių puokštes.

Vakare įvyko didelis minėjimas, kuriame prisiminimas apie Vytautą Montvilą pasidalijo Lietuvos TSR Liaudies rašytojas Juozas Baltušis, revoliucinio judėjimo veteranas Aleksandras Simanas, kiti vakaro dalyviai. Didelį literatūrinį muzikinį koncertą minėjimo dalyviams surengė valstybinių dramos ir muzikinio teatro aktoriai, pajėgiausi miesto saviveiklos kolektyvai.

Poeto gimimo dieną — vasario ketvirtąją iškilmingas vakaras įvyko Vilniuje Meno darbuotojų rūmuose. Vytauto Montvilos gyvenimo kelią, jo kūrybą apžvelgė Lietuvos TSR Rašytojų sąjungos valdybos pirmininkas Alfonsas Maldonis, "Pergalės" žurnalo vyriausiasis redaktorius poetas Juozas Macėvičius, Montvilos kūrinių vertėjas maskvietis poetas Levas Ozerovas. Savo prisiminimais apie poetą pasidalijo ilgus metus su juo artimai bendravusi revoliucinio judėjimo dalyvė, Respublikos nusipelnusi meno veikėja Michalina Meškauskienė.

Iškilmingame vakare skambėjo Vytauto Montvilos poezijos posmai, jo tekstais sukurios dainos.

Poeto gimimo sukaktis paminėta Kapsuko rajono Vytauto Montvilos kolūkyje, Lietuvos mokyklose, bibliotekose. **V. Petkevičienė**

Kultūros paminklai — ateities kartoms

Vilnius. — Prieš kelias dienas LTSR Meno darbuotojų rūmų Literatūros ir žurnalistikos skyrius bei Vilniaus Žurnalistų klubas surengė pokalbį "Paminklų apsauga ir spauda." Susitikime dalyvavo atsakingi LTSR Ministrų Tarybos, Kultūros, Žemės ūkio, Melioracijos ir vandens, ūkio ministerijų darbuotojai, Lietuvos TSR Paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos, Paminklų restauravimo instituto bei kai kurių rajonų vykdomųjų komitetų vadovai, respublikinių laikraščių, žurnalų bei rajoninės spaudos atstovai.

Pokalbio metu buvo aptartos respublikos miestų bei kaimų revoliucinių kovų ir istorijos, kultūros ir liaudies architektūros paminklų apsaugos, restauravimo, naudojimo bei inventarizavimo problemos. Ypač didelis dėmesys buvo skirtas liaudies architektūrai, būdingiausi,

vertingiausių jos paminklų išsaugojimui ateities kartoms. Būtinai plačiau su kultūros paminklų apsaugos svarba laikas nuo laiko supažindinti rajonų, apylinkių, kolūkių vadovus. Reikia ugdyti pačios visuomenės nepakantumą kultūros paminklų niokotojams, juo labiau, kad nuo šių metų kovo pirmosios šalje pradės galioti Istorijos ir kultūros paminklų apsaugos ir naudojimo įstatymas.

Susitikime kalbėjo profesorius, architektūros daktaras K. Sešgelis, architektūros kandidatas, docentas J. Minkevičius, istorijos mokslų daktaras K. Cerbulėnas, Kėdainių miesto Vykdomojo komiteto pirmininkas A. Skarupskas, Kultūros ministerijos Muziejų ir kultūros paminklų apsaugos valdybos viršininkas J. Glemža, Paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos pirmininko pavaduotojas K. Račkauskas bei kiti.

V. Zlibiniene

Kaip ruošiamasi prie V. Universiteto jubiliejaus

Prof. Jonas Kubilius

"Gimtasis kraštas" (vas. 3 d.) paskelbė savo korespondentės Gražinos Juodytės pasikalbėjimą su Vilniaus Universiteto rektoriumi prof. Jonu Kubiliu. Į jos klausimą, "Kaip rengiatės pažymėti Vilniaus universiteto 400 metų jubiliejų?", rektorius atsako:

"Šiai šventei sudarytas Respublikinis jubiliejinis komitetas, į kurį įeina įvairių žinybų atstovai. Sudaryta gana didelė renginių programa. Ta proga išskirtos papildomos lėšos fizikos laboratorijų pastatui, skaičiavimo centrui, studentų būtiniausiems pastatams. Greta naujų statybų spartinami restauravimo darbai. Centrinuose rūmuose bus daug kas atstatyta, pertvarkytos salės. Baigsiame įrengti pažangios mirties mokslo muziejų. Visko ir neišpasakosi. Rengiama plati universiteto istorija — trys knygos. Numatoma išleisti albumą apie universiteto architektūrą — senąją ir naująją. Kinematografininkai suka filmą. Įvairiomis formomis įamžinsime universiteto profesorius: jų vardais pavadiname auditorijas, kiemus. Bus išleisti įvairūs suvenyriniai leidiniai, ženklukai, jubiliejiniai medaliai ir pan."

Kaip žinia, jubiliejus įvyks 1979 metais.

Maskva. — Savaitraštyje "Literaturnaja Gazeta" teigiama, kad Amerikos Associated Press korespondentas George A. Krinsky yra žvalgybos agentas. Jam taipgi primetamas spekuliacijavimas tarybine valiuta. Reikalaujama, kad Associated Press Krinsky atsiimtų.

Švedijoje žymi politinė pakaita

Karin Soder

Per 44 metus Švedijos valdžia buvo socialdemokratų rankose. Bet praėjusiais rinkimais jie pralaimėjo ir Švedijos valdžia perėjo į koalicijos rankas. Jau sudarytas naujas kabinetas su premjeru Thobjornu Falldinu priešakyje.

Naujas premjeras sako, kad jo vyriausybė tarptautinėje politikoje laikysis griežtai neutralios pozicijos. Jis taipgi žada Švediją ištraukti iš branduolinės gėdynės, tai yra Švedija negamins ir jokioje formoje nenaudos branduolinės (atominės) energijos.

Siandien Švedijoje veikia penki branduoliniai reaktoriai. Falldin žada juos uždaryti.

Įdomu ir tas, kad pirmą kartą šalies istorijoje jos užsienio reikalų ministrė yra moteris Karin Soder.

Binghamton, N. Y.

Vasario 5 d. įvyko LDS 6 kuopos susirinkimas. Tai buvo pusėtinai gyvas susirinkimas.

Kas mane nustebino, tai protokolo raštininkė Marcelė, kuri yra dar jauna mūsų kuopoje. Ji turi energijos ir pasiryžimo veiklai, ne tik užrašyti nutarimus. Garbė jai už tai. Taipgi garbė draugei Navalinskienei už Marcelės įrašymą į mūsų kuopą. Draugė Navalinskienei būdama "Nursing Home" ten susipažino su Marcelė. Dabar turime gerą sekretorę.

Aš nebuvau lankęs kuopos susirinkimų per tolą laiką. Mat, finansų sekretorė išrenka iš narių duokles be susirinkimo, tai daugelis narių neatina į susirinkimą, nors nariai ir būna per spaudą kviečiami atnešti į kuopos susirinkimą. Tokiu būdu kuopos komitetas pats turi rengti kuopos parengimus, nes nebūna tam komisijos. Taip jau buvo per eilę metų.

Prie neužbaigtų reikalų, po diskusijų vienbalsiai nutarta surengti pikniką liepos mėnesį ir taipgi spalio mėnesį surengti vakariene.

Sia aš trumpai pažymiu tūlus dalykus. Manau, kuopos correspondentė parašys plačiau apie šį susirinkimą.

J. Vaicekauskas

Jerusalem. — Syrijos armija, kuri yra okupavus Libaną, prisitartin prie Izraelio rubežiaus. Izraelio valdžia labai nepatenkinta, bet susilaiko nuo kokių nors žygių prieš ją.

St. Petersburg, Fla.

Sausio 29 d. Lietuvių piliečių klubo salėje buvo paminėta klubo gyvavimo 4 metų sukaktis.

Klubas prez. Valys Bunkus išsamiai pakalbėjo, kaip prieš 4 metus susiorganizavo klubas. Jau daug metų, kaip čia veikia demokratiškai nusiteikusi pažangi lietuvių visuomenė. Ir kad palaikyti šią veiklą, būtinas reikalingas turėti nuosavas patalpas. Susiorganizavo komitetas iš veiklių draugų-gių ir posėdyje nutarė įsigyti šį namą. Visiems žinoma, kad šis namas buvo apieistas. Tačiau dėkui nuosirdiems draugams už finansinę paramą ir prisidėjimą su įvairiu darbu, šiandien mes turime gražią salę.

Cia susirenkam ir laiką praleidžiam draugiškai. Mes gyvuojame gerai. Namo pakola išmokėta. Salė sutvarkyta gražiai. Į mūsų renginius atsilanko daug svečių iš plačios Amerikos ir Kanados. Mūsų Dainos Mylėtojų Choras, vadovaujantis Adelės Pakalnišienės, visuomet palinksmina pobūvio dalyvius gražia daina.

Cia keletas eilučių apie pirmą klubo išdininką Joną Rūbą. Jis šiose pareigose nuosirdžiai dirbo keturis metus. O, be to, atliko daug įvairių darbų klubo gerovei. Bet sveikatai pablogėjus, jis iš pareigų pasitraukė.

Siame paminėjime Jonas Rūbas buvo pagerbtas. Jam buvo įteikta pažymėjimas (plakė) už nuopelnus pažangių lietuvių veikloje. J. Rūbas, giliai sujaudintas, širdingai dėkojo visiems už pagerbimą.

Klubas finansų knygas patikrins Juozas Sarkiūnas, Helena Janulis ir Juozas Keleris.

St. Petersburgie atostogauja montrialietė Ona Versinskienė, veikėja moterų klube. Buvo pristatyta pakalbėti. Viešnia perdavė geriausius linkėjimus nuo pažangių montrealiečių. Sakė sekanti mūsų veiklą spaudoje. Linkėję visiems geros sveikatos ir energijos.

Pabaigai solistas Larry Strack ir Dainos mylėtojų choras padainavo keletą dainų.

Pijaninu akomponavo Helena Janulis. Publika daininkus palydėjo gausiais aplovismentais.

Po to buvo muzika ir šokiai.

KUOPOS VEIKLA

Vasario 5 d. LCS salėje įvyko LLD 45 kp. mėnesinis susirinkimas.

Pirmiausia tylos minute pagerbti mirusieji kuopos nariai Antanas Antanavičius ir Ferdinandas Haynes.

Susirinkimą pradėjo kp. pirm. Jonas Sileris. Jį pradėdė Helena Sarkiūnienė. Sekr. V. Budronienė perskaitė praėjusio susirinkimo turimus. Toliau pateikė raportą kuopos pirm. J. Milleris. Jis pranešė, kad sausio mėnesio kuopos renginiai buvo sėkmingi. Atžymėta 45 kp. 30 metų gyvavimas, taip pat priminė, kad vasario 19 d. Dainos Mylėtojų Choras paminės savo 12 metų gyvavimo sukaktį.

Finansų sekr. Julė Andriulienė raportavo apie kuopos finansų bei narių stovį. Pranešė kad 1976 m. į kuopą gauta 13 naujų narių, o 9 mirė. Taipgi pranešė, kad nuo kuopos buvo pasiūstas finansinė parama vėžio ir širdies fondams. Išdininkas p. Alekna sutiko su raportu. Iš renginių pranešimą pateikė P. Mockapetris ir P. Alekna. Raportai priimti.

Kalbėjo spaudos vartininkai. "Laisvės" vartininkas Povilas Alekna pranešė, kad vėjus buvo sėkmingas, at-

naujintos visos prenumeratos ir pasiūsta stambi finansų parama, taip pat gauta ir naujų prenumeratų.

"Vilnės" vartininkė Helena Sarkiūnienė sakė: dirbau sunkiai, atnaujinau senas prenumeratas, gavau gerą skaičių naujų ir sukėliau stambia finansinę paramą "Vilniai".

Kuopos finansų knygas sutiko patikrinti J. Sarkiūnas ir W. Dubendris. Po pietų buvo dainų programa. Juozas ir Tiliė Lukai padainavo duetą. Taipgi Dainos mylėtojų choras, vadovaujantis A. Pakalnišienės padainavo kelias dainas. Akompanavo Helena Janulis.

LIGONIAI

Paulina Blaškiene palietė paralyžius, paguldyta į Sv. Antano Ligoninę.

Juozas Bakšys gavo širdies smūgį, išvežtas į Palms of Pasadena ligoninę.

Taipgi jau seniai serga Ona Bunkienė, gydosi savo namuose. Linkiu ligoniams greit ir pilnai susveikti.

PRANEŠIMAI

Vasario 26 d. klubo pobūvis — pietus 12 val.

Kovo 5 d. 45 kp. susirinkimas, pradžia 10:30 val. ryto.

Kovo 19 d. Tarptautinės Moterų Dienos atžymėjimas. Programa bus įvairi.

Įvyks klubo salėje, 314-15 Ave. South. Prašom visus įsitemyti ir dalyvauti.

V. Bunkienė

Miami, Fla.

Sausio 26 d. įvyko LLD 75 kuopos metinis bazaras. Taipgi buvo pateikti šeimininki pietūs L. S. K. patalpose. Nors oras pasitaikė tą dieną gana šaltas, bet atsilankė nemažas skaičius tautiečių iš apylinkės, matėsi ir iš toliau atvykusių svečių.

Kaip visuomet kuopos metiniai bazarai, taip visapusiškai sėkmingas buvo ir šis renginys. Dėka apylinkės pažangiųjų tautiečių rūpesčio ir duosnumo. Liko gražios paramos spaudai bei pažangiajam judėjimui.

Su maistinėmis dovanomis bei stipresniaja prisidėjo J. U. Daugirdai, V. M. Bovinai, Ch. A. Aimantai, M. Navickienė, A. Linkus, Y. Zutra, A. Biršonienė, H. Hinman. Daiktais: J. Smolenskas, M. Krutulis, N. Tamošiūnienė, A. Bečienė, Strolienė, H. F. Mankauskai, H. Chalkis, V. Mikulėnas, Himna, A. Biršonienė, M. Gabrėnas, V. Urbas, N. Neimantas, M. Chulada, V. Nevins, J. Augūtiene. Pininginiai parėmė: Po \$10: J. M. Krupp, A. Zvegžda, A. Biršonienė, Mr. & Mrs. Finenka. Po \$5: R. M. Chulada, Ft. Lauderdale draugai, J. Krasnickas, Stella Dennis, J. Smolenskas, ir \$1 — A. Paukštienė.

Komisija bei prie bazaro paruošimo darbavosi J. Smolenskas, M. Navickienė, A. Aimantiene, J. Jurevičienė, H. Hinman, N. Iešmantienė. Prie maisto paruošimo: J. M. Nevins, H. Chalkienė, U. Daugirdienė.

Nuosirdžiai dėkojam visiems dalyviams, rengėjams bei pagelbėjusiems sėkmingai praversti šį bazarą.

PRANEŠIMAS

Siuomi kartu į L. S. K. atsiūsta daug knygų iš Lietuvos. Jonas Smolenskas tvarko klubo knygyną ir praneša klubo dalyviams: kurie nori skaityti, šias knygas gali pasiimti nemokamai.

Nuosirdžiai dėkojame Lietuvos Kultūrinį ryšių su užsienio lietuvių komitetui už šias brangias dovanas.

N. Iešmantienė

Minėkime kovo aštuntąją — Moters Dieną su Niujorko Lietuvių Moterų Klubu narėms kovo 6 d., Laisvės salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y., 2 val. Bus meninė programa. Bus duodami pietūs. Auka \$6.

"LAISVĖS" REIKALAI

Zemiau skelbiame aukas gautas nuo sausio 13 d. iki vasario 8 d.:

LLD 28 kp., Waterbury, Conn., per M. Svinkūnienę, pelnas iš spaudos parengimo rugsėjo 19 d. (Sis- čekis buvo dingęs ir reikėjo laukti iki naują gavome) \$150.00	90.00
"Laisvės" rėmėjas iš Massachusetts 90.00	
Jurgis ir Helen Kudirka, Linden, N. J., dovanavo 2 Namų Bendrovės šėrus vertės \$50 ir 2 "Laisvės" Bendrovės šėrus vertės \$10 — viso \$60.00	
Marytė Kvietkienė, Miami, Fla., per V. Bovina, pro- ga savo 85-to gimtadienio 42.50	
Povilas Alekna, St. Petersburg, Fla., gražino laimė- tą 2-rą dovaną vėjus konteste 40.00	
Karolis Pečiulis (Carl Pechuls), Beaumont, Cal., per P. Žilinską, proga 100 m. gimtadienio 30.00	
Elzbieta Klimienė, East Hartford, Conn., prisimini- mui mirusio vyro Aleko, kuris mirė 1973 m. vasa- rio 23 d. 25.00	
A. Petkus, Waskatenaw, Alta., Canada 16.00	
Jonas Eitutis, Garfield Heights, Ohio 10.00	
Helen Pajūnas, Chicago, Ill. 10.00	
Mikas Palevičius, Herrin, Ill. 10.00	
Kate Sanders, Glen Ellyn, Ill. 10.00	
Anna Zoba, Frackville, Pa. 10.00	
Ona Raskėvich, Bellevue, Alta., Canada 10.00	
Vancouverietis, per A. Grinkų, Vancouver, B. C., Canada 8.00	
J. Stankevičius, Montreal, Canada, per P. Kisieliene 7.00	
A. Bel, Brooklyn, N. Y. 7.00	
E. Galgauskas, Denver, Colo. 5.00	
Margaret Ciabotti, Wilkes Barre, Pa. 5.00	
Ch. Mackūnas, Montreal, Canada, per P. Kisieliene 5.00	
Rėmėja, per A. Grinkų, Vancouver, B. C., Canada 5.00	
W. Labūnaitis, St. Calixte, Co. Prevost, Que., Can. 5.00	
M. Čičinskas, Montreal, Canada, per J. Urbanavičių 5.00	
Anthony Balsis, Scarborough, Ont., Canada 5.00	
J. Norris, Montreal, Canada, per P. Kisieliene 5.00	
J. Didval, Timmins, Ont., Canada 5.00	
S. Mažulaitis, Victoria, B. C., Canada 4.00	
Pranas Labūnaitis, Lietuva, per W. Labūnaitį, Can. 3.00	
Anna Gritz, Cambridge, Mass. 3.00	
F. Yencys, Toronto, Ont., Canada 2.00	
St. Virbalis, St. Laurent, Que., Canada, per P. Ki- sieliene 2.00	
Ch. Juška, Montreal, Canada, per P. Kisieliene 2.00	
S. Kriščiūnas, Winnipeg, Man., Canada 1.00	

Sirdingai dėkojame.

Administracija

Skiriu "Laisvėi" ir Moterų Klubui man suteiktas pinigines dovanas.

Proga man suteikto LTSR Aukščiausios Tarybos Nusipelnusios Kultūros Veikėjos garbės vardo, pinigines dovanas aukoju sekamai:

"Laisvėi" perdaviau \$90, kurios prisiuntė sekami mieli draugai ir bičiuliai:	
Ona Quater, New York City \$20.00	
Emilija ir Mikolas Liepai, Woodhaven, N. Y. 10.00	
Valė Sutkienė, San Francisco, Cal. 10.00	
Elzbieta ir Pranas Laurusevičiai, New Lowell, Ont., Canada 10.00	
Leo ir Margaret Jakštas, Nesconset, N. Y. 10.00	
Bronė Ostapuk, Newark, N. J. 10.00	
Jonas Vaicekauskas, Binghamton, N. Y. 5.00	
Adelė Petraitienė, Little Neck, N. Y. 5.00	
Marcelė Sukaitienė, Woodhaven, N. Y. 5.00	
Alisė Jonikienė, Kingston, N. Y. 5.00	
Niujorko Lietuvių Moterų Klubui perdaviau \$10, kurios aukojo klubietė Helen Siaurienė, St. Petersburg, Fla. Sirdingai dėkoju už aukas ir tikiu, kad sutiksime visi aukotojai su mano paskirstimui.	

Ieva Mizarienė

MASINIAI AREŠTAI

New Yorkas. — Miesto policija pradėjo ablavus prieš narkotikų šinkorius Harleme. Nuo to laiko per 70 dienų, tapo suareštuota net du tūkstančiai žmonių! Taip pareiškė mēras Abraham Beame.

RADIACIJOS PAVOJUS

West Valley, N. Y. — Pasirodo, jog labai nesaugu ir mažos radiacijos medžiagas "palaidoti" žemėje. Surasta, kad ir 20 metų gylyje užkasta radiacija išsina į viršų ir užteršia orą.

LAIOTUVIŲ DIREKTORIUS

Joseph J. Garszva

Undertaker and Embalmer

HAVEN HILL FUNERAL HOME, INC.

104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418
Telefonas: 846-1970

Pramogų kalendorius

KOVO 20 DIENA

Lietuvių Literatūros Draugijos 28 kuopa rengia Tarptautinės Moters Dienos minėjimą Lietuvių Klubo svetainėje, 48 Green St., Waterbury, Conn.

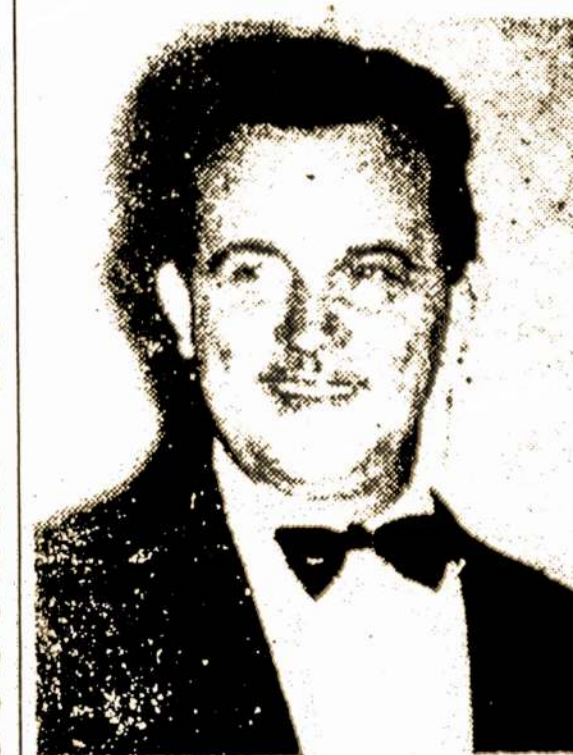
BALANDŽIO 17

"Laisvės" Bendrovės suvažiavimas šaukiamas 10 val. ryto, Laisvės salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y. Po suvažiavimo, 2 val. bus duodami pietūs.

BRIEFS

Aidas Chorus started its practices again last Saturday, Feb. 12, and it was a good start, with two new songs. And after rehearsal we celebrated birthdays of our three outstanding members Victor Becker, Tessie Stockus and Paul Venta. And it was a nice party.

Many more active years and happiness to them!

Victor Becker

Tessie Stockus

Paul Venta

Parents, teachers and all who would curb the constant TV violence to which children are exposed can join the National Parents Teachers Association's massive protest drive. They can attend and testify at the regional hearings sponsored by PTA, the nation's largest voluntary organization, and can participate in its actions.

Three Queens restaurants have been closed by the city Health Department for failure to correct health code violations.

Did you know that the first American to make a business of mass-producing romantic valentines was a shrewd cool-headed spinster? Ilse

Mr. M. Rifkin, President of the old reliable firm

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

officially informs its numerous clients that the sending of

DUTY—PREPAID GIFT PARCELS to relatives in USSR

is continuing as it has been during the past 45 years.

Every parcel is insured.

There is nothing to be paid by the recipient.

The sending of a gift parcel is the best way to bring joy to your relatives for Easter.

Parcels are accepted in the following offices and branches:

Globe Parcel Service, Inc.

723 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106
Tel.: (215)—925-3455

NEW YORK CENTRAL OFFICE:
212 Fifth Avenue, Room 709
New York, N. Y. 10010

Tel.: (212)-685-4537

Office hours: Daily 9.00 A. M. — 5.00 P. M.
Saturday: 10.00 A. M. — 2.00 P. M.

BALTIMORE, MD. 21224

3206 Eastern Avenue
(301)—D12-2374

CHICAGO, ILL. 60622

2242 West Chicago Avenue
(312)—235-7788

CLEVELAND, OHIO 44109

3491 West 25 St.
(216)—741-8082

DETROIT, MICH. 48210

6720 Michigan Avenue
(313)—894-5350

ELIZABETH, N. J. 07201

956 A Elizabeth Avenue
(201)—354-7608

HAMTRAMCK, MICH. 48212

11415 Jos Campau Avenue
(313)—365-6350

LOS ANGELES, CAL. 90026

2841 Sunset Blvd.
(213)—413-0177

MIAMI, FLORIDA 33138

7612 N. E. 2nd Avenue
(305)—757-6704

MINNEAPOLIS, MINN. 55418

2422 Central Avenue N. E.
(612)—788-2545

NEW BRITAIN, CONN. 06052

97 Shuttle Meadow Avenue
(203)—224-0829

NEW YORK, N. Y. 10003

101 First Avenue
(212)—OR4-3930

CLEVELAND, OHIO 44134

5432 State Rd.
(216)—749-3033

PHILADELPHIA, PA. 19123

1013 N. Marshall Str.
(215)—925-8878

ROCHESTER, N. Y. 14621

681—683 Hudson Avenue
(716)—544-2151

SAN FRANCISCO, CAL. 94122

1236 Ninth Avenue
(415)—564-7981

SEATTLE, WASH. 98125

11551 6th Place N. E.
(206)—EM3-5556

SOUTH RIVER, N. J. 08882

168 Whitehead Avenue
(201)—257-2113

VINELAND, N. J. 08360

Parish Hall, West Landis Ave.
(609)—696-9796

WORCESTER, MASS. 01605

82 Harrison Str.
(617)—798-3347

BROOKLYN, N. Y. 11222

72 Nassau Avenue
(212)—389-6747

WHEAT RIDGE, COLO. 80033

4330 Quay Str.
(303)—422-4330

SYRACUSE, N. Y. 13204

318 S. Wilbur Avenue
(315)—476-6958

CHICAGO, ILL. 60632

4065 Archer Avenue
(312)—YA7-5980

Request our new duty list.